

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА
24 грудня
2003 року

№ 243 (3243)

Вибори в Росії позаду. На часі — наша політреформа

Фото Олександра КЛИМЕНКА

Завершився офіційний візит Голови Верховної Ради Володимира Литвина до Російської Федерації. Нещодавні вибори до Державної Думи Федеральних Зборів РФ і політреформа в Україні — ці події багато в чому визначали тон переговорів, проведених у Москві. Російську сторону цікавили майбутні конституційні зміни в нашій державі. Нас — розстановка політичних сил у нижній палаті росій-

ського парламенту. І, відповідно, перспективи міжпарламентського співробітництва. Тож не дивно, що до кола офіційних осіб, з якими було проведено переговори, потрапив голова Вищої ради політичної партії «Єдність і Вітчизна» — Єдина Росія Борис Грызлов, який повідомив, що найперший візит делегація Думи нового скликання здійснить до України.

(Закінчення на 2-й стор.)

Християнам західного обряду в Україні

Дорогі співвітчизники!
Сердечно вітаю вас із Різдвом Христовим.
Протягом тисячоліть це величне свято єднає християн навколо одвічних життєдайних істин, насаджує благодатними євангельськими чеснотами, обдаровує надією.
Різдво Христове утверджує в переконанні невідбутності законів Добра і Правди, надихає людей на праведні звершення заради їх торжества.
Реалії сьогодення з особливою гостротою висвітлюють бажану потребу повсяднього й повного справдження моральних законів, принесених у світ Месією.
Нехай же світло Віфлеємської зірки завжди зігриває ваші серця, зміцнює віру, спонукає до доброчесності й доброторення.
Щасливих вам свят!

Володимир ЛИТВИН.

АЛЬТЕРНАТИВА

Зниження цін у подарунків

Напередодні Нового року луганські виробники зробили жителям своєї області приємний подарунок. На дев'ять видів продукції найпершої потреби встановлено щонайменшу, а на шість — середню ціну серед регіонів східної України. Крім того, АТЗТ «Луганськм'ясопром» знизило ціни на кілька видів ковбас. Як запевняють виробники, якість продукту від цього не постраждала.

ПЕРЕДПЛАТИВ І ВИГРАВ

«Голос України» херсонець Бернгард Волков передплатує з 1991 року. А вигравати призи від газети почав з 2002-го — тоді одержав набір продукції генічеського підприємства «Супутник», а нині — фотоапарат від дитячо-юнацького фотоклубу ім. О. Альперта. До корпункту Бернгарду Михайловичу не дістатися — здоров'я не дає змоги спуститися з п'ятого поверху, а ліфт у будинку давно не працює. Тож директор фотоклубу Ігор Альперт — онук відомого фотокореспондента — привіз приз нашому читачеві додому.

А газету в родині Волкових читають усі. Емілія Петрівна, дружина голови сім'ї, з нетерпінням чекає четвергового випуску, син Вадим цікавиться законодавчою роботою Верховної Ради.
— Не можу звикнути до великих кольорових випусків, — каже призер. — Більше подобаються традиційні, малоформатні. Зичу колективу редакції, журналістам здоров'я, творчої наснаги, залишатися об'єктивними щодо політики і неупередженими до влади.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.
На знімку: Ігор Альперт (ліворуч) і переможець розіграшу Бернгард Волков.

Можливе голосування бюлетенями

Ранкове і денне засідання 23 грудня

Як і очікували, у день голосування за проекти змін до Конституції України політичне напруження в парламенті досягло свого апогею. З самого ранку представники опозиційних фракцій — «Наша Україна» і БЮТ — заблокували парламентську трибуну, виставили ялинку, «прикрашену» газетами та папірцями — проектами постанов про неприйнятність законопроектів конституційних змін та висновками експертів. А на столі президії розкидали стоси документів. Коли керівництво парламенту зайняло свої місця, депутати хором заспівали гімн

України. Володимир Литвин спробував розпочати сесію, але марно: кожна його фраза зустрічалася протестними вигуками опозиційних депутатів та звуками міліцейської сирени. Глава парламенту встиг повідомити лише про вихід народного депутата України Сергія Ратушняка з фракції «Наша Україна» та його входження до фракції «Регіони України». Голова Верховної Ради був змушений оголосити перерву для міжфракційних консультацій. Опозиціонери продовжували блокувати трибуну, співаючи українські патріотичні пісні.

(Закінчення на 2-й стор.)

Фото Олександра КЛИМЕНКА

У центрі уваги — СЕП

Питання активізації двостороннього економічного співробітництва і хід реалізації домовленостей про формування Єдиного економічного простору обговорили телефоном президенти України та Казахстану — Леонід Кучма і Нурсултан Назарбаєв. Як повідомила прес-служба глави української держави, зокрема обговорювалися питання узгодження сторонами комплексу основних заходів у рамках формування СЕП України, Росії, Казахстану і Білорусі.

Із «соціального» хліба — млинець нанівець?!

Програма «Соціальний хліб», якою збиралася «нагодувати» малозабезпечених громадян влада на Хмельниччині, зависла. У жодному районі його не випікають, а якби й випікали, то немає механізму продажу саме біднякам. Із запасів Держкомрезерву Кам'янець-Подільський, як і міста обласного підпорядкування та райони, за винятком Хмельницького, за словами міського голови Олександра Мазурчака, отримали мізер — до 200 тонн дешевішого борошна. Резерв у 10 тисяч тонн розподілено несправедливо, вважає він. Депутатський запит з цього приводу на сесії обласної ради залишився без відповіді, повідомляє наш власний кореспондент Віра ШПИЛЬОВА.

Сюрприз для пасажирів

Завершено електрифікацію відрізка залізничної магістралі Луцьк—Ківерці.

У НОМЕР

— Тепер пасажирів зможуть добиратися до населених пунктів новими комфортабельними електричками, — розповідає начальник Рівненської дирекції Львівської залізниці, депутат Рівненської обласної ради Ярослав Коник. — А для нас, залізничників, це — здешевлення перевезень, поліпшення екологічної ситуації. Загалом для електрифікації цієї ділянки Укрзалізниця витратила 4,9 мільйона гривень. За маршрутом Луцьк—Ківерці вже рушили перші потяги, передає наш власний кореспондент Олександр ЮРКОВА.

Найдорожча будова року

У Долині на Івано-Франківщині стала до ладу нова компресорна станція місцевого лінійного виробничого управління магістральних газопроводів. Це найдорожча будова року, вартість якої становить 327 мільйонів гривень.

— Станцію збудовано для перекачування блакитного палива газопроводом Торжок—Долина, — розповідає начальник Долинського лінійного виробничого управління магістральних газопроводів, депутат районної ради Володимир Іванишин. — Вона може працювати самостійно і паралельно з існуючою компресорною станцією, яка обслуговує газопроводи Уренгой—Помари—Ужгород, «Прогрес» та ДУГ-2. Завдяки надпотужній будові річна спроможність магістральних газопроводів місцевого лінійного виробничого управління зросте на 20 мільярдів кубометрів газу, повідомляє Оксана РОВЕНЧАК.

БЛІЦОПИТУВАННЯ —
КІРОВОГРАДЩИНА

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

Василь, працівник приватної фірми:

— У Кіровограді вдвічі підвищили ціни на воду. А кажуть, незабаром і тепло подорожчає...

Сергій Іванович, викладач вузу:

— Засидля реклами на телебаченні. Причому рекламуються переважно речі чи послуги, які доступні лише багатіям.

Станіслав Тихонович, ветеран Збройних Сил:

— Поняття «патріотизм» цілковито втратило своє значення. Хіба можна бути патріотом держави, яка не дбає про свій народ?

Олена Вікторівна, пенсіонерка:

— Брутальність водіїв «маршруток». Я боюся показувати посвідчення про право на пільговий проїзд, щоб не наваритися на грубість.

Опитував Олег БОНДАР.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Державтоінспекція —
очима дітей

3

«Жодна
здорова
культура
не
виросла
біля
державної
цицьки!»

6

Укрзалізниця привезла
солодкі подарунки
дитбудинкові

7

Працівникам архівних установ України

Широ вітаю хранителів документальних історично-культурних надбань з професійним святом.

Архіви України — одна з найбільших національних цінностей. Важко переоцінити значення цих зібрань писемних, кіно-, фото-, фонодокументів та інших документальних пам'яток для наукових досліджень, для практичних потреб державного управління, народного господарства і громадян.

Архівна справа у нас зародилася з появою писемності й утворенням державності. Писані документи офіційного і приватного характеру поширювалися вже за часів Київської Русі. Знаменний той факт, що перші писемні згадки про власне архіви пов'язані із життям Запорозької Січі.

Нині Україна має багатий архівний скарби. Дуже важливо не тільки зберегти документальні свідчення різних епох для майбутніх поколінь, а й якомога ширше ввести їх у науковий обіг, широкий вишук, донести до світу правду про історію і культуру нашого народу.

Бажаю архівістам України успіхів у виконанні цієї високої місії. Міцного вам здоров'я, щастя і добра.

Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН.

Вибори в Росії позаду. На часі — наша політреформа

(Початок на 1-й стор.)

На нову Думу покладають і інші сподівання. Підписаний Договір про державний кордон України і Російської Федерації досі не було розглянуто навіть нижньою палатою. Голова Ради Федерації Федеральних Зборів Сергій Миронов заявив журналістам, що сподівається на близький розгляд цього документа оновленою Думою з тим, щоб здійснити ратифікацію обома парламентами синхронно.

Про це Голова ВР Володимир Литвин поінформував і Президента РФ Володимира Путіна. Міжпарламентське співробітництво, як повідомив прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук, було однією з головних тем переговорів з Президентом Російської Федерації. Під час цієї зустрічі Володимир Литвин зауважив, що «активне міжпарламентське співробітництво сприятиме реалізації домовленостей, досягнутих на рівні президентів».

Ситуації навколо острова Тузла, що за останні місяці не

додала доброго тону україно-російським відносинам, під час переговорів майже не торкалася. На запитання журналістів і Володимир Литвин, і Сергій Миронов заявили, що цю проблему надто заполітизували. «Це питання буде врегульовано найближчим часом», — пообіцяв Сергій Миронов. На його переконання, владається знайти «взаємно прийнятний дружній компроміс» для здійснення делімітації кордону у Керченській протоці та Азовському морі.

Окремо обговорювалися питання, пов'язані з розвитком торговельно-економічних відносин. «Судячи з їх динаміки, — вважає Володимир Литвин, — є всі перспективи вийти на рівень, що відповідає потенціалу наших країн». Сергій Миронов зауважив, що з огляду на це Росія покладає великі сподівання на ЄЄП. Відповідної заяви з українського боку, проте, не було.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Москва—Київ.

Можливе голосування бюлетенями

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 23 грудня

(Початок на 1-й стор.).

Після перерви домовитися також не вдалося. І не дивно, фракції «Наша Україна», БЮТ і СПУ відрядили на міжфракційні консультації не своїх лідерів, а одного від усіх — Степана Хмару. Опозиціонери продовжували блокувати трибуну, скандувати «Ганьба» і заважати головуючому витягати сирени. Володимир Литвин оголосив чергову перерву, запросивши на переговори всіх лідерів фракцій.

Координатор парламентської більшості Степан Гавриш в інтерв'ю журналістам у кулуарах парламенту припустив, що за законопроект про внесення змін до Конституції України можуть проголосувати бюлетенями, якщо парламентська більшість прийме відповідне рішення. За словами С. Гавриша, під час консультацій лідерів фракцій з Головою Верховної Ради було

прийнято рішення перенести розгляд проєктів конституційних змін на вечірнє засідання і розпочати розгляд інших законопроектів, запланованих на цей день. Однак опозиція заявила, що розблокує трибуну лише тоді, коли питання про внесення змін до Консти-

туції взагалі буде знято з порядку денного сесії. «Це — політичний, моральний і парламентський глухий кут», — констатував Степан Гавриш.

Лідер фракції СДПУ(о) Леонід Кравчук в інтерв'ю журналістам назвав кілька варіантів виходу із ситуації, що склалася

у парламенті. «Є можливість проголосувати підписом, бюлетенями, руками, — сказав він. — Адже в Конституції записано, що народний депутат голосує особисто, але не визначено як. На будь-який тиск потрібно знайти цивілізоване рішення». Після чергової перерви блокування парламентської трибуни тривало. Голова Верховної Ради Володимир Литвин, хоча його мікрофони було вимкнено, заявив на весь зал, що не закріє засідання доти, доки не буде розблоковано парламентську трибуну.

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Пікет біля Верховної Ради

Рада на двох

Сьогодні в Києві відбудеться засідання Ради засновників Міжнародного газотранспортного консорціуму. Як повідомляє «Інтерфакс-Україна» з посиланням на голову правління Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» Юрія Бойка, віце-прем'єр Росії Віктор Христенко не братиме участі в засіданні через хворобу. Незважаючи на це, зазначив Ю. Бойко, розглянуть усі намічені питання.

Рада планує розглянути бізнес-план будівництва нового магістрального газопроводу

(МГ) «Новопсков (Луганська обл.)—Ужгород», який є частиною проєктованого МГ Александров «Гай (Казахстан)—Новопсков—Ужгород». Проектна потужність нової ділянки завдовжки 1,5 тис. км становить 28—30 млрд. кубометрів на рік, вартість будівництва оцінюють в 1,6—2 млрд. доларів.

Як повідомили в Міністерстві палива і енергетики, на засіданні ради не буде представлена німецька сторона, оскільки представників Німеччини ще не введено до складу засновників ГТК.

Добрі наміри не розв'язують усіх проблем

У понеділок відбулися парламентські слухання «Про проблему бездомних громадян та безпритульних дітей». Їх відкрив Перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк. Він, зокрема, зазначив, що бездомність громадян та безпритульність дітей — «ганебне соціальне лихо».

Подолати його — невідкладна проблема державного рівня.

Голова Комітету ВР з питань соціальної політики та праці Василь Хара у своїй доповіді поставив запитання: хто вони, бомжі, як ними стають нормальні громадяни? І відповів — це ті, кого обдурили держава, суспільство, пройдисвіти або родичі. Тут і соціально-економічні чинники: руйнування економіки та закриття підприємств, велике приховане безробіття, низька зарплата, а отже — низький життєвий рівень, мізерні соціальні допомоги, постійне подорожчання комунальних послуг тощо. З морально-етичних причин найпошире-

нішими є руйнування сімей, втрата почуття родинних зв'язків, негативне ставлення до тих, хто перебував в ув'язненні.

Скільки таких людей, не знає ніхто. За даними МВС, у 2002 році було зареєстровано більш як 23 тисячі тих, хто вів бродячий спосіб життя. А скільки їх не зареєстровано?

Кількість злочинів, скоєних серед бомжів, зростає. Лише торік їх зафіксовано понад 2 200. Характерно, що 83 відсотки бомжів від працевлаштування відмовилися; 38 відсотків людей вулиці — колишні засуджені; більш як 5 відсотків — хронічні алкоголіки.

Статистика вражає. Та чи є якась правова база, щоб стримувати це ганебне для держави явище? В. Хара назвав указ Президента від 25 грудня 2000 року про комплексну програму профілактики злочинності на 2001—2005 роки. А ще — постанову Кабміну від 1998 року про норми послуг у нічліжках. Оце й усе, зазначив

доповідач. Як працюють ці указ і постанова — свідчать наведені цифри.

На цьому тлі ще більшу тривогу викликає бездомність дітей. Таких налічується в Україні більш як 150 тисяч. Вони бродяжать, жебракують, скоюють правопорушення, вживають алкоголь та наркотики. У нинішньому році поза школою залишилися понад 11 тисяч дітей. Та й узагалі — школа вже не відповідає за обов'язкову освіту, діти витісняються на вулицю. Одна з причин — введення оплати за освіту. Соціальні негаразди штовхають дітей у тенета злочинності. Для профілактики та ліквідації дитячої безпритульності прийнято чимало указів та інших документів. Є національна програма «Діти України». Проте, як бачимо, і тут між намірами та дійсністю відмінність разюча.

Учасники слухань наводили факти й позитивного розв'язання проблем для сотень дорослих і дітей. Однак тис-

чі залишаються в біді. Тож конче потрібно, казали учасники слухань, щоб Кабмін терміново підготував та вніс на розгляд Верховної Ради проєкт закону «Про соціальний захист бездомних громадян». Слід також розробити і подати на розгляд парламенту законопроекти із врегулювання норм обмежень свободи пересування та вільного місця проживання відповідно до статті 33 Конституції; визначити центральний орган виконавчої влади, який здійснював би координацію усього комплексу питань стосовно правового та соціального захисту бездомних громадян і дітей.

Чи допоможуть розв'язати проблему ці та інші рекомендації, що їх запропоновано на слуханнях? Це становить лише за умови, наголошували доповідачі, якщо для держави, нарешті, їх вирішення буде першорядним серед пріоритетів державної ваги.

Іван ДМИТРЕНКО.

АВТОРИТЕТНА ДУМКА

Ставка на молодь

У мене ще на пам'яті рекомендації експертів Світового банку, які в середині 90-х пропонували нашою уряду реформувати систему середньої спеціальної освіти так, щоб технікуми як самостійні навчальні заклади канули в Лету. Або влилися, у крайньому разі, в університети. Тому не випадково в 1996-му уряд П. Лазаренка, всупереч позиції комітету ВР, усе-таки скоротив 130 технікумів. Дотепер відновлено лише сім.

рентоспроможних європейської освіти.

Чому не суперечить? Відповідно до міжнародної стандартизації освіти ЮНЕСКО середня професійна освіта практично прівнюється до орієнтованої вищої чи університетської вищої освіти. Оскільки приєднання до Болонського процесу передбачає створення дворівневої системи вищої освіти, яка завершується видачею диплома бакалавра, а післядипломний рівень — врученням диплома магістра, то, вважаю, нині загрози існуванню у вищих навчальних закладах І—ІІ рівня акредитації освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста немає.

На мою думку, уряд, Мінекономіки, Мінпраці повинні серйозно розібратися з нормативами нашої економіки, а отже, і з потребою кваліфікованої робочої сили, тобто з державним замовленням для технікумів, коледжів, училищ.

Нині весь глобалізований світ переживає електронний і інформаційний бум, бурхливо розвиваються біотехнології. Але пріоритетними, на думку вчених, залишаються сільське господарство і переробка продукції, виробництво руди і металів, транспортні послуги. Надбудовою над цими галузями є машинобудування, зв'язок, інформаційні системи, наука і освіта.

До речі, Закон «Про пріоритетні напрями інноваційного розвитку України» визначає вісім стратегічних довготермінових напрямів розвитку держави. Міносвіти України, педагогікам слід зробити максимум, щоб структура підготовки спеціалістів відповідала вимогам перспектив розвитку України.

Нагадаю, на 1 жовтня 2003 року в Україні було понад один мільйон безробітних і одночасно потреба у висококваліфікованих робітниках і спеціалістах становила більш як 160 тисяч осіб. При цьому не забуваймо: ті, хто торгував кілька років на ринку, до верстату вже не поспішають. Отже, надія на молодь!

Упевнено заявляю: в найближчі роки найгострішою буде проблема якості робочої сили.

Якщо раніше вважалося, що на одного інженера потрібно три техніки, а на одного техника — кілька робітників, то нині навпаки. У вік інноваційного розвитку більш затребуваними будуть фахівці з вищою освітою.

Мені можуть дорікнути щодо статті 23 Закону України «Про вищу освіту», яка нормує обов'язковий відсоток держзамовлення. Чому так гостро стоїть ця проблема? Бо уряд порушує статтю 64 закону, в якій сказано, що держзамовлення до ВНЗ І та ІІ рівнів акредитації повинно бути не менш як 100 студентів на 10 000 населення. А сьогодні ми маємо лише 62 студенти. Якщо співвідношення, яке встановлено Законом України «Про вищу освіту», витримаємо — проблем не буде.

Станіслав НІКОЛАЕНКО, народний депутат України, голова Комітету ВР з питань науки і освіти.

Опозиція заявила, що розблокує трибуну лише тоді, коли питання про внесення змін до Конституції взагалі буде знято з порядку денного сесії

Героям — слава, нащадкам — пам'ять

У Миколаєві відкрито меморіальну дошку на честь першого лідера НРУ, Героя України В'ячеслава Чорновола. На дошці — його барельєф та напис: «У цьому будинку в 1992—1999 роках не раз брав участь у роботі Миколаївської обласної організації НРУ В'ячеслав Максимович Чорновіл». Зобразив політика у бронзі скульптор зі Стрия Роман Скрипець. У відкритті меморіальної дошки взяв участь народний депутат України

Геннадій Удовенко. Освятит пам'ятний знак єпископ Миколаївський та Богоявленський УПЦ Київського патріархату отець Володимир (**на знімку**). Фінансову підтримку у спорудженні дошки надав Миколаївський міськвиконком. Цього дня відкрито міську громадську бібліотеку-читальню імені Чорновола, основу якої становлять книжки, написані ним та про нього.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Не бійтеся свободи!

Якщо ви не літали, значить — по-справжньому не відчували свободи. Так досить безапеляційно заявила

Катерина Петрик, яка займається авторськими ляльками. «До чого ж тоді ляльки до таких крилатих фантазій?» —

нескромно подумала я і згодом відчула цей дотик до свободи поряд з фарфоровими шедеврами, що були вдягнуті в не менш вишуканий одяг.

Ось лялька «Українська мелодія», далі — «Вальс квітів», «Блакитна балерина», «Летимо!»...Бажання відірватися від землі хоча б у своїх мріях полонило Катерину ще в дитинстві, коли вона спостерігала за граційними рухами балерин. «Я зрозуміла, що кожную посмішку, кожную мелодію, кожен аромат можна зберегти, перевтілити у щось інше, — розповідає авторка. Так і прийшли у світ ці незвичайні істоти, щоб перемогти буденність і розчинити сірість.

Катя ніколи не могла дозволити собі одягнути таємни-

чий капелюшок феї чи балъну сукню принцеси, але ці мрії вона втілила в ляльках разом зі своїм сином Сашком, який щедро розсилав бісер на бурштинову красу.

Ось і святкова ялинка теж прикрашена досить незвичними іграшками — смачним розмальованим печивом із вкрапленням дзеркальних фігур, що мають відлякати злих духів!

До речі, роботи любителки свободи, які зберігаються в музеях і приватних колекціях багатьох країн світу, експонуватимуться з п'ятниці в Національному художньому музеї України. Можливо, в одній з ляльок ви впізнаєте себе, станете навшипиньки і полетите-е-е—!

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ПОДАРУНОК

Дзвони від Президента

Відтепер урочисту тишу Брестської фортеці-героя будитиме мелодія дзвонів розташованої на її території Свято-Миколаївської церкви. У четвер, 18 грудня, їх за дорученням Президента України цій релігійній громаді передав заступник голови Волинської облдержадміністрації Володимир Панчишин. Сім дзвонів вагою від 5 до 300 кілограмів відлито на Нововолинському ливарному заводі.

Понівечена в роки війни святиня десятиліттями використовувалася не за призначенням. І лише в роки незалежності Білорусі храм відновив свою діяльність. Але не було дзвонів. Під час свого останнього перебування в Білорусі Леонід Кучма пообіцяв подарувати їх Свято-Миколаївській церкві.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Очима дітей

Відбувся фінал конкурсу дитячого малюнка «Безпека дорожнього руху очима дітей», організованого Київською державтоінспекцією серед столичних школярів молодших класів.

Роботи дітей справді вражають. У них бачиш не просто знання дітьми правил. А ще й сприйняття дитини. Ось цілий клас переходить дорогу яскравою «зеброю». Рум'яний регулювальник. Машина з написом «Президент» зупинилася на червоне світло...

З-поміж п'яти тисяч малюнків відібрано 100 найкращих. Для юних переможців організовано справжнє свято. Після урочистого вручення прізів — м'яких іграшок та ігор для розвитку — Левко Бешко провів музичний урок-виставу про те, як треба і як не треба поводитися на дорозі. Діти виявилися дуже навіть обізнаними, із задоволенням відповідали на запитання, що стосувалися правил дорожнього руху. Один хлопчик був особливо категоричний: на запитання, куди може потрапити дитина, котра перейшла дорогу на червоне світло, відповів: «На цвинтар», налякавши дітей, які сиділи поруч.

А загалом звучали пісні, лунав сміх, вирувала радість від одержаних подарунків. І зви-

чайно, у дітлахів була можливість посидіти на справжньому «інспекторському» мотоциклі. Сфотографуватися з гордим виглядом, щосили розсунувши руки, намагаючись узятися за самий краєчок керма — по-дорослому. Незважаючи на сніг, що сліпив очі. Хто знає, може, в майбутньому це захоплення стане їх професією.

— Уперше в Україні в київських школах створено 12

класів ДАІ, — каже старший інспектор з особливих доручень відділення організації профілактичної роботи УДАІ ГУ МВС України в Києві Євген Швець. — Ми плануємо надавати змогу дітям з таких класів після закінчення школи скласти іспит для одержання посвідчення водія, а також видавати рекомендації для вступу до вищих навчальних закладів системи МВС.

Марічка КОРМУШКІНА.

Новий рік — у новій квартирі

Чудовий подарунок до Нового року — ордери на квартири — отримали 77 військовослужбовців кіровоградського гарнізону. Будинок, у якому житимуть військові, донедавна вважався безнадійним довгобудом. Потрібні для завершення його спорудження кошти надало Міністерство оборони, а замовником виступило Головне квартирно-експлуатаційне управління МО України.

За даними відділу обліку житла Кіровоградського місь-

квиконкому, нинішнього року поліпишили житлові умови 350 мешканців обласного центру, що на 65 більше, ніж торік. Незабаром сім'ю щасливчиків поповнить значна кількість правоохоронців. Уже підписано акт на здачу в експлуатацію 72-квартирного будинку для працівників УМВСУ. А всього на квартирному обліку в Кіровограді перебувають 6500 сімей.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

БЛАГОДІЙНИЦТВО

На згарищі — нова школа

У селі Явтухи Деражнянського району виросла нова школа. Так і залишилося б село без школи після пожежі, якби не допомогли благодійники. Народний депутат України Василь Шпак домігся від уряду виділення 100 тисяч гривень для явтухівських учнів. Стільки само пожертвував і його благодійний фонд «Надія-Плюс». Ще 90 тисяч «знайшли» в обласному бюджеті. Нові класи з меблями та комп'ютерами отримало село до новорічних свят.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Торт із 2004 тістечок

З'явиться у передноворічну ніч на Думській площі в Одесі. Велетенський кондитерський виріб — висотою 1,5 метра і два метри в діаметрі — вирішило подарувати одеситам ВАТ «Одеський коровай». На цій самій площі виросте і головна ялинка міста, що складатиметься з 250 сосен.

Георгій ЧОРНОМОР.

ЛІТЕРАТУРНІ ОБРІЇ

Щедрість «Книжкового Миколая»

На Закарпаття уже втретє завітав «Ужгородський книжковий Миколай».

У рамках виставки-ярмарку відбувалися зустрічі з літературознавцями, письменниками, поетами та видавцями Києва, Львова, Івано-Франківська, Чернівців, Тернополя, а також презентації нових книг закарпатських авторів: Дмитра Кешелі — «Чим би не бавилися пани...», лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка Петра Скунця — «Нічні портрети», лауреатів премії імені Лесі Українки Галини Малик — «Злочинці з паралельного світу-2» та Петра Мідянки — «Дижма». Головний редактор видавництва «Книжник-ревю» Костянтин Родик зробив щедрий подарунок бібліотекам області — понад півтисячі нових українських видань.

У конкурсі «Книжка року» гран-прі присуджено фотомальбомуві «Сріберна земля—Закарпаття». В десяти інших номінаціях відзначені: Петро Мідянка, Галина Малик, Василь Густі, літературознавець Надія Ференц, критик Ігор Лазоришин, науковець Світлана Пахомова-Медвідь, художниця й дитяча поетеса Ангеліна Турак. Лауреатом премії імені Василя Симоненка визнано Миколу Матолу (посмертно).

Завершився «Ужгородський книжковий Миколай» концертом переможців обласного фестивалю художньої самодіяльності.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

Рукописи не горять

Ці вірші писалися, коли у 1971 році Олекса Різниченко вдруге вже став політичним в'язнем компартійного режиму, що ніяк не міг простити поетові вільнодумства. У Кучинському таборі в Пермській області сонця й тепла було не більше, ніж у камері Одеського КДБ, де очікував присуду. І єдиним, що зігрівало й додавало снаги, були спогади, які виливалися у віршовані рядки:

Сьогодні знов не спав я уночі, дививсь на тебе. Подумки, звичайно. Ловив твій порух, лагідний і фанійний, і що згадав? Не взнаєш ніпочім. Світанок той. Піднісши вгору чайник, ти п'єш із носика. На голому плечі краплина сонця грає і блищить, я руку простягнув і мовив: «Дай-но!». Ти сміхом прискаси без видимих причин, вода із вуст випорскує фонтаном і падає-стікає по плечі...

Аж не віриться, що отакого світлого вірша написано десь на нестерпно-холодній півночі, в бараці, таємно від наглядачів.

Поет жив надією (про це йдеться у багатьох сонетах) на те, що колись таки вирветься на волю, зустрінесться з близькими людьми й рідним південним сонцем. Й порадіє не тільки цьому, а й новій долі своєї любові України. Олекса Різниченко, не відділяючи себе від решти земляків, мучиться запитанням, чому «не втямили ще, хто ми, до пуття?», — усвідомлення кожною людиною своєї ролі в перебудові суспільства на засадах справедливості й любові може, на думку поета, творити дива. За таким життєвим кредо він жив до в'язниці, у в'язниці, живе після неї. І спонукає до цього всіх оточуючих — своєю поезією, своєю правозахисною діяльністю.

Наведені вище рядки одного з віршів засвідчують, що Олекса Різниченко відійшов від характерних для канонічного сонета правил (чотири чи п'ять рим), залишивши для себе тільки дві. Чому так? Сам поет пояснює: «Паганіні зумів зіграти на одній струні не гірше, ніж деякі маестро на чотирьох». Річ, отож, не в кількості рим, а в повноті передачі душевного настрою. В умовах табору мати аж чотири «струни» — недозволена розкіш. Постійне стеження за політичними, жорстока цензура спонукали до стислості і обмежень. Ось і обійшовся двома римами. Додамо від себе: не на шкоду думці, почуттям, поетичній витонченості. Звідси й назва книжки, яка щойно вийшла: «Двострунне грало».

В ув'язненні він зумів написати сотні чудових віршів (не лише сонетів), що проходять, за висловом самого поета, «кріз клапани серця» кожного, хто їх прочитає (ні, не про свою, а про вірцеву поезію загалом так сказав Олекса Різниченко, який вирізняється надмірною скромністю). Він зумів усе це зберегти, щоб аж тепер покласти своє «Двострунне грало» з 170 шемливими сонетами перед шанувальниками поезії.

Георгій ВОРОТНИК.

Одеса.

Музей рідкісних видань

відкрили в Таврійському національному університеті ім. В. Вернадського до 85-ліття вузу. Близько 50 тисяч унікальних томів увійшло до раритетної колекції. Серцем зібрання, створеного на кшталт середньовічних бібліотек, стали фоліанти, подаровані першими ректорами вузу Вернадським, Гельвігом, Криловим, Обручовим. У змінних експозиціях виставлятимуться інкунабули Гутенберга, Острозька Біблія, тримовний словник-лексикон Павми Беринди, Євангеліє Петра Мстиславця, всі 35 томів першої французької енциклопедії Дідро і Д'Аламбера, фонд рукописних книг XVII—XVIII століть, періодичні видання від XVII століття, монографії природознавців Менделя і Вавілова.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Туризму — зелену вулицю!

У Івано-Франківську відкрито Інститут туризму і менеджменту. Навчальний заклад діятиме як структурна одиниця Прикарпатського університету ім. В. Стефаника. Туристична галузь має великі перспективи в регіоні з унікальними природними даними.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

Юрій ЛУЦЕНКО: «Членський квиток можна заховати під подушку. Але куди заховати переконання?»

ХТО Є ХТО

— У народі кажуть: яблуко від яблуні недалеко падає. У вас, Юрію, вийшло дещо інакше. Ваш батько —Віталій Іванович — був широ переконаним комуністом. А ви стали соціалістом. На якому роздоріжжі розійшлися ваші світоглядні шляхи? Та, може, щось істотне збереглося?

— Дехто намагається спекулювати на наших із батьком ідеологічних розбіжностях. Насправді батько не лише до кінця життя залишався переконаним комуністом, а й був членом Соціалістичної партії у той період, коли Компартію було заборонено. Після відновлювального з'їзду 1993 року він одразу поновив своє членство у КПУ. А мені тоді сказав: «Я певен, що ти обрав правильну дорогу, залишаючись соціалістом. Це шлях застрягнених лівих». Про себе і свій вибір батько сказав так: «Не можу залишити людей, які відкрили мені життя, і я повинен до кінця бути з ними». Я вважаю цей вибір одним із найчесніших батькових вчинків.

У останній день батькового життя (а це було під час пре-

Із дос'є «ГУ»

ЛУЦЕНКО Юрій Віталійович. Народний депутат України. Народився у 1964 році у Рівному. Закінчив Львівський політехнічний інститут за фахом інженер-електронщик. Після служби в армії працював на керівних посадах — заступником голови Рівненської облради, головою комітету економіки облдержадміністрації, заступником Міністра у справах науки і технологій, помічником Прем'єр-міністра. Член Соціалістичної партії України, за списками якої обраний 2002 року до парламенту, член фракції СПУ. Одружений, має двох синів.

зидентських перегонів 1999-го) за чашкою кави він пророче зазначив: розбіжності між Симоненком і Морозом призведуть до перемоги Кучми. Він глибоко і болісно переживав амбітні устремління тих політиків, які невідворотно призвели до програшу.

— Вас знають як **радикального політика, але в політиці без компромісів не обійтись. Яке ваше ставлення до консервізму?**

— Украй негативне. Бо однією з найвищих чеснот людини вважаю ширість і відвер-

тість. Відповідно це унеможливає позицію пристосуванства, нашого анемічно-капітулянтського «голосуй чи не голосуй, а буде, як начальство скаже!».

Якщо чесно, мені не зовсім приємно усвідомлювати свій імідж як політика надзвичайно радикального, у чомуся навіть «зашкалюючого». Але у рідких випадках, коли в мене на телебаченні або радіо випадає дві-три хвилини спілкування з масовою аудиторією, я просто змушений говорити радикальні речі, щоб донести

до людей головне — не можна й далі дрімати, не можна мритися з наругою й ошуканством.

Але я категоричний противник конформізму. Поважаю людей з означеними поглядами, навіть протилежними моїм власним. Тож широ тиснув руку унсовцям, які 1991-го у Рівному мене били, але під час акції «Україна без Кучми» стояли поруч на майдані Незалежності у Києві.

— **Однак ви також були вхожі у досить високі владні «верхи». Натомість пішли на барикади...**

— Так, я обіймав досить високі пости у промисловій політиці. Але водночас був членом Соцпартії, не приховуючи ні від кого, що я — соціаліст. І коли мене призначили заступником голови Рівненської облдержадміністрації, той зажадав мого виходу із СПУ. На що я відповів: членський квиток можна заховати під подушку. Але куди заховати переконання, якщо вони є? Тож і коли працював помічником прем'єра (В. Пустовийтенка. — Ред.), і коли залишився безробітним, я не змінював переконань. Соціалістом був на барикадах, ним за-

лишаюся і в статусі народного депутата.

Щодо можливості увійти до владної еліти — ніколи цього не прагнув. Невелика честь бути серед нинішньої «еліти». А справжня еліта нації, на жаль, мало відома. Це, наприклад, Ліна Костенко, Микола Амосов та чимало інших гордих імен.

— **До речі, щодо вчинків. Чи може політик відбутися без знакових учинків?**

— Політик повинен мати громадянську мужність на здійснення вагомих учинків. Без цього він не може бути лідером. Добре пам'ятаю свій перший, на мій погляд, знакових вчинок. Це сталося 9 травня 1992 року в Рівному. Багатотисячні колони городян традиційно йшли через усе місто до військового цвинтаря, щоб ушанувати пам'ять радянських воїнів, які віддали своє життя за Перемогу у Великій Вітчизняній війні. Але на це святе дійство тодішня прорухівська міська влада наклала заборону, зокрема, на проходження з червоними прапорами. У мене, вихованого на шанобі до солдатів Перемоги, це викликало спротив. І я взяв червоний прапор,

який зберігався у нас удома, і став із ним у колону ветеранів. Історію не можна ні переписати, ні, тим паче, «скасувати». А здобута під червоним прапором Перемога — одна на всіх, незалежно від політичних уподобань.

— **Який ви у парламенті та під час масових акцій —бачили й знаємо. А який удома?**

— На жаль, бувати у колі родини доводиться не стільки, скільки хотілося б: депутатська і партійна робота забирають надто багато часу. Та якщо випадає вільна неділя, то з дружиною і синами або виходимо у місто, або виїжджаємо кудись у ліс. Сім'я — мій надійний тил. На День Збройних Сил я і сини вітаємо дружину, як «начальника тилового забезпечення». Грина водночас і мій надійний соратник у політичній боротьбі.

— **А як щодо захоплен?**

— Дуже люблю читати, особливо історичні твори. А під час відпустки — у машину, і гайда через усю Європу до Іспанії чи Італії. Мовні бар'єри — не завада. Знаю англійську, польську, болгарську мови. Все це дає відчуття повноти життя.

Іван ДМИТРЕНКО.

ФОТОФАКТ

У Житомирі 195 молодих бійців, які поповнили нещодавно 95-у окрему аеромобільну бригаду, склали присягу на вірність Вітчизні.

Фото Михайла БУДІЛОВА (Українофронт).

САМОВРЯДУВАННЯ

Не бюджет, а каса

Бюджет-2004 фактично перетворює місцеві органи влади на касу виплати заробітної плати, у цьому впевнений голова Луганської облдержадміністрації Олександр Єфремов. Хоча бюджет Луганщини з деяких позицій навіть кращий, ніж в інших регіонах, міські та районні бюджети області не збалансовані на два

мільярди гривень, — вважає О. Єфремов.

Порівняно з 2003 роком бюджет Луганської області збільшився на 300 млн. грн. — основна частина цих засобів піде на виплату заробітної плати. Крім того, за законом половину від перевиконання дохідної частини бюджету регіони мають віддати державі.

Глава облдержадміністрації впевнений, що тільки у випадку коригування фінансового документа (з тим, щоб усі 100 відсотків перевиконання дохідної частини залишалися на території) можна говорити про значне поповнення місцевих бюджетів.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

На імідж регіону працюватиме центр

У Дніпропетровській обласній раді відкрили перший в Україні інформаційно-правовий Центр місцевого самоврядування. Тут можна дізнатися про міста і райони регіону, галузі, традиції та перспективи.

— Центр створено з ініціативи народних депутатів України, обраних від області, — каже парламентарій Леонід Сергієнко. — Сподіваємося, що цей генератор ідей і законодавчих ініціатив об'єднає потенціал, зусилля і повноваження депутатів усіх рівнів, які працюють на Дніпропетровщині.

— Відкриття центру, — не сумнівається і голова облради Галина Булавка, — дасть поштовх розвою найпріоритетніших напрямів державотворення в нашій області. Отож зміцнить місцеве самоврядування.

Народні обранці Сергій Касьянов і Олег Царьов уточнили: центр об'єднає і скоординує роботу місцевих органів влади, політиків, економістів і бізнесменів, що сприятиме створенню позитивного іміджу регіону і підвищить добробут дніпропетровців.

У перший «робочий» день центру нагородили лауреатів регіонального конкурсу на кращого сільського, селищного, районного та міського голову. Юрія Любоненка з Кривого Рогу, Олексія Полішка з Верхньодніпровського району, Івана Камінського з селища Ювілейного Дніпропетровського та Людмилу Муркович із села Олександропіль Солонянського районів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Паперові оборудки

У СПЕЦІАЛЬНІЙ КОНТРОЛЬНІЙ КОМІСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Ужити можна творити, а можна й висловити. Як це зробив Фонд держмайна під час продажу пакетів акцій п'яти підприємств целюлозно-паперової промисловості, що перебувають у державній власності й передані до статутного фонду ДАХК «Укрпапірпром». Про порушення законодавства цією державною установою йшлося на засіданні Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради з питань приватизації.

У свій час державну акціонерну холдингову компанію (УДАХК) «Укрпапірпром» було створено за постановою Кабміну шляхом передачі до її статутного фонду державних пакетів акцій восьми підприємств целюлозно-паперової промисловості, Українського науково-дослідного інституту паперу (УкрНДІП) та майна корпорації «Укрпапірторгпром». Торік уряд видав постанову «Про заходи, пов'язані з задоволенням державних потреб у друкованій продукції». Нею Фондові держмайна за участю «Укрпапірпрому» доручалося провести на конкурсних засадах продаж пакетів акцій ВАТ «Київський КПК», «Жидачівський ЦПК», «Львівкартонопласт», «Рубежанський КТК», «Ізмаїльський ЦКК». Однак через рік Кабінет Міністрів іншою постановою змінив формат продажу: замість «на конкурсних засадах» встановив — «на конкурентних засадах». Реалізатором пакетів акцій залишався Фонд за участі «Укрпапірпрому». Зверніть увагу на зміст підпорядкованості: «за участі»...

Фонд на виконання постанови Кабміну видає свій наказ, яким визначає способи продажу акцій. Зокрема, на конкурсі — «Київський КПК», чотири інших — продаж на фондовій біржі. При цьому (ше раз зверніть увагу на порядок підпорядкованості!) продаж державних пакетів акцій доручався... компанії «Укрпапірпром» за участі

Фонду держмайна. Тобто всупереч урядовій постанові та чинному законодавству. Це порушення потягло за собою інші, що призвело до фактичного обкрадання держави.

Що характерно — цієї фатальної помилки (чи то щось інше?) можна було уникнути. Адже парламентська спеціальна комісія ще 17 жовтня того ж року, коли інформацію щодо проведення конкурсу ще не оприлюднили, надіслала Фондові держмайна листа з застереженням: його наказ не відповідає змістові постанови Кабміну та низки інших законодавчих актів. Однак у Фонді проігнорували це застереження. Чому? Про справжні причини можна лише здогадуватися. Зокрема —враховуючи подальший перебіг подій...

Крім проведення конкурсу з продажу 30-відсоткового пакета акцій ВАТ «Київський картоно-паперовий комбінат», холдингова компанія (тобто «Укрпапірпром») розгорнула активну роботу з підготовки до продажу на фондовій біржі заодно й державних пакетів акцій інших підприємств галузі, переданих до її статутного фонду. Тобто розпоряджалася ними так, начебто це її власність. Неважко передбачити, хто був би у вигрashi, а хто у програти, якби реалізацію належних державі пакетів акцій таки здійснили. Однак народним депутатам вдалося заблокувати цю хитро задуману оборудку.

У чому ж проблема? Перш

за все у розбіжності визначень, які містяться у різних законодавчих актах, поняття «власність» та законних підстав володіння нею. Відтак маємо правову невизначеність статусу державного майна, переданого, зокрема, до статутних фондів державних холдингових компаній. У даному конкретному випадку (колізії навколо «Укрпапірпрому») маємо класичний приклад зовсім не безкорисливого невизначення такою правовою невизначеністю.

Так, закон «Про господарські товариства» (ст. 12) визначає: таке товариство є власником майна, переданого йому засновником у власність.

Закон «Про власність» (статті 20 і 21) дає визначення: право колективної власності виникає на підставі добровільного об'єднання майна громадян і юридичних осіб з метою створення акціонерних товариств. Тож суб'єктом права колективної власності є акціонерне товариство.

Зрештою, ключовий момент: державні акціонерні холдингові компанії створено не шляхом об'єднання майна на умовах договору, а лише передачі державного майна до статутних фондів цих компаній за нормативними актами. Без права власності на них!

Створюючи холдингову компанію «Укрпапірпром» (постанова від 19.08.96 року), уряд визначив особливий порядок її формування. Засновником компанії став Фонд держмайна. Однак не менше 26 відсотків пакетів акцій товариств (вище їх названо) залишалися в загальнодержавній власності та передавалися до статутного фонду холдингової компанії. Тобто Кабінет Міністрів не надавав Фондові повноважень передавати пакети акцій товариств у власність компанії. Однак, як вид-

но з подальшого перебігу подій, і Фонд, і компанія фактично проігнорували цю засадничу вимогу уряду і діяли на власний розсуд.

Сьогодні можна сказати, що лише завдяки пильності членів спеціальної контрольної комісії вдалося попередити перекачування з державної кишені до приватної дуже й дуже великих коштів. Але лише сьогодні. Бо проблема відчуження державних пакетів акцій, переданих до статутних фондів державних холдингових компаній поза приватизаційними процедурами, залишається актуальною й надалі. Через відсутність чіткого правового врегулювання статусу права державної власності та контролю за її використанням холдингові компанії різними способами відчужують державні пакети акцій не найгіршими підприємств, передані до їхніх статутних фондів. При цьому до державного бюджету кошти від продажу таких державних акцій не надходять, оскільки компанії вважають їх своєю власністю.

Ретельно проаналізувавши факти, Спеціальна контрольна комісія запропонувала Фондові держмайна відмінити проведення конкурсу з продажу 30-відсоткового пакета акцій ВАТ «Київський картоно-паперовий комбінат» та зупинити підготовку пакетів акцій інших підприємств галузі до їх продажу на фондових біржах.

Водночас, щоб унеможливити факти ігнорування чи й порушення чинного законодавства, парламентарії ухвалили звернутися до Генеральної прокуратури з пропозицією: здійснити прокурорський нагляд за дотриманням і правильним застосуванням законів Кабінетом Міністрів.

Іван ДМИТРЕНКО.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Кому не потрібні робочі місця?

Серед значної кількості парламентських документів, які сьогодні розглядаються Верховною Радою, найбільші дискусії спричиняли і спричиняють законопроекти стосовно політичної реформи в країні та законопроекти на виконання плану заходів із адаптації законодавства України до норм і принципів ГАТТ/СОТ і ЄС, та згідно з Указом Президента України від 18 листопада 2003 року «Про заходи щодо прискорення вступу України до СОТ». Саме така участь випала на проект закону України «Про розвиток автомобільної промисловості України» (реєстр. № 3677), який у Мінпромполітики називають доленосним для розвитку провідних галузей промисловості країни. За прогнозами цього відомства і Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції, яке також активно підтримує ухвалення закону, цей документ дасть змогу створити 20—25 тисяч нових робочих місць та додатково спрямувати до державного та місцевих бюджетів щонайменше 500 мільйонів доларів.

Хоча проект цього закону вже прийнято в першому читанні і його схвалюють урядові структури, деякі народні депутати та їхні прихильники (що працюють в автомобільному бізнесу і мають значні надприбутки), напередодні розгляду цього документа в другому читанні роблять усе для того, щоб торпедувати його, не допустити набуття чинності. Адже він зачіпає їхні особисті інтереси та інтереси тих, хто їх любить. Це викликає певне занепокоєння керівників більшості промислових підприємств, які працюють у автомобілебудівній галузі чи є суміжниками, і покладають великі надії на проект закону № 3677.

За «крутлим столом», що відбувся наприкінці минулого тижня і був ініційований групою народних депутатів та керівників міністерств, які підтримують ухвалення саме цього варіанту закону «Про розвиток автомобільної промисловості України», було переконливо доведено неспроможність із позицій державних інтересів «альтернативних» поправок до проекту, запропонованих представниками бізнес-структур із «відвертою» технологією великокузового складання автомобілів. Керівники майже всіх провідних автомобілебудівних заводів та підприємств країни, що виробляють агрегати та вузли до машин, які брали участь у «крутому столі», звернулися до Президента України Леоніда Кучми та Голови Верховної Ради Володимира Литвина з проханням врахувати позицію 85 тисяч виробників автомобільної техніки та їхніх суміжників під час розгляду в ВР у другому читанні проекту закону України «Про розвиток автомобільної промисловості України» (реєстр. № 3677).

«Найшвидше прийняття нового автомобільного закону, підкреслюється в листі, сприятиме розвитку галузі в цілому, збереженню існуючих та створенню нових робочих місць, допоможе модернізувати виробничі потужності, поліпшити інвестиційний клімат в автомобільній та інших галузях економіки. «Без сумніву, — запевняють керівники ХК «АвтоКраЗ», ВАТ «ЛАЗ» та Київський мотоциклетний завод», ВАТ «Кременчуцький колісний завод», ЗАТ «ЗАЗ» та багатьох інших відомих підприємств, — цей правовий акт, разом з актом про державний суверенітет та Конституцією України, може увійти в історію нашої держави як відправна точка перетворення її на високорозвинену європейську та світову державу».

Олексій ФЕДОРИШИН.

«Либідь–плаза». Напередодні будівництва

НОВОРІЧНІ ЗУСТРІЧІ ЗІ СТАРИМИ ДРУЗЬЯМИ

Уперше інтерв'ю нашої газеті президент АТ «Транселектро» Петер Секей давав у 2000 році відразу після презентації в Посольстві Угорщини інвестиційного проекту з будівництва торгово-розважального центру «Либідь-Плаза». У 100-мільйонний проект уже було вкладено більш як мільйон доларів. Тоді інвестор вважав, що перший в Україні комплекс бістро і кафе, ігрових павільйонів і кінотеатрів, підземних гаражів, фонтанів і магазинів може бути побудовано до кінця 2002 року...

Однак ще кілька місяців тому на Либідській площі кияни могли бачити лише звичний оку обивателя ринковий «шанхай» та бетонні блоки майбутньої огорожі майбутнього будівництва. Не вдаючись у деталі винажливого протистояння інвестора і філії Володимирського ринку (про це «ГУ» багато і докладно писав цього року), повідомлю, що територію будівництва нарешті цілком обгороджено і з 1 листопада там ведуть роботи. Це і стало приводом для чергової зустрічі з паном Секеєм.

Як пояснили в «Транселектро», на тій ділянці землі, де плановано зведення «Либідь-Плази», раніше ніколи не велося велике будівництво. Тому угорці почали з дослідження ґрунту. Потім почнуться роботи, пов'язані з фундаментом. Плани інвестора постраждали через ту складну ситуацію, про яку писав «ГУ». Адже на ділянці, де до останнього моменту незаконно був базар, не могли вести геологічні дослідження. Утім, їх уже закінчено і нині тривають аналітичні дослідження в лабораторних умовах.

Інвестор стверджує, що вся ця підготовка не забере багато часу, і вже в січні розпочнуться великі земляні роботи. Від цього моменту відрховують близько 18 місяців, і в другій половині 2005 року спорудження має бути гото-

ве. У «Транселектро» сподіваються, що цей термін справді стане останнім. Адже питання фінансування цілком вирішено, і нині триває остання стадія технічних переговорів з генпідрядником. Під час переговорів з'ясувалося, що до будівництва проекту буде залучено багато українських субпідрядників, технічну підготовку яких високо оцінюють у Будапешті.

Тоді в 2000 році я запитала в пана Секея, чи немає ризику, що в Україні їхній проект через низку причин перетвориться на довгобуд. Петер Секей був лаконічний: «Сподіватимемося, що ні»... Цього разу я знову поцікавилася думкою президента «Транселектро» про ризики і про те, чи не було на довгому шляху до заповітної мети бажання відмовитися від інвестицій в Україну.

— Є певні ризики і на сьогодні. Але тепер у нас є досить надійний український партнер — газова компанія. Плюс після багатьох перешкод і турбот ми маємо абсолютно чисту і прозору картину з юридичного боку. І все-таки я не можу сказати, що нам уже все зрозуміло, що ми на 100 відсотків знаємо всі закони, правила й обставини роботи в Києві. Хоча деякий досвід уже маємо. Думаю, в Україні нарешті сформувалося розуміння того, що іноземний капітал приходить у вашу країну не тільки в інтере-

сах нашого консорціуму, а й в інтересах Києва і його мерії. Тому, у разі потреби, ми отримаємо від них необхідну допомогу. Але, сподіваюся, що сюрпризів такого масштабу все-таки не буде.

А про те, щоб відмовитися від проекту, думок не було. Ми стійкі люди. Коли починаємо проєкт, то тільки дуже масштабна нездоланна обставина може змусити нас припинити роботу. Основний бізнес «Транселектро» — це енергетичні об'єкти, що потребують особливої старанності і часу. Тому терпіння, щоб іти вперед, переборювати всілякі сюрпризи і перешкоди, у нас є.

— Як ви оцінюєте нинішній інвестиційний клімат у нашій країні?

— В Україні інвестиційний клімат змінюється на краще. І я це кажу, незважаючи на те, що в нас уже є негативний досвід. Я маю на увазі ситуацію навколо відновлення київської ТЕЦ. Ми виграли торги Світового банку з цього проекту. Тим часом Київ дуже довго не повідомляв нас своє рішення. Мовляв, ми і так знаємо про перемогу. А пізніше, посилаючись на певні технічні причини, нам повідомили, що в «Транселектро» не замовлятимуть цей об'єкт. Буває. Як мені відомо, остаточного рішення з цього проекту усе ще нема. Сподіваюся, у нас ще є певні шанси, оскільки «Київенерго», за нашою інформацією, перебуває в патовій ситуації.

А що стосується «Либідь-Плази», то цей проект дуже важливий з точки зору перспективи українсько-угорських економічних відносин. Як мені відомо, наступного року планується візит нашого прем'єра в Україну і, гадаю, «Либідь-Плаза» стане одним із головних предметів роз-

мови на високому рівні. Адже як прем'єрам не згадати про цей проект, як про гарний приклад контактів, що розвиваються між сусідніми країнами. З нашого боку політики дуже підтримують проєкт.

На цій оптимістичній ноті можна було б поставити крапку. Однак «ГУ» стало відомо, що хоча ринок і пішов, але дух протистояння ще панує. Є лист мешканців району Либідської площі, у якому вони пред'являють до угорців претензії, як до таких, що нібито позбавили їх дешевого і зручного ринку. Вважатимемо, що підписи під листом — це не «мертві душі». Тоді має сенс ще раз сказати, що центр європейського міста не можна перетворювати на дешевий базар турецьких і китайських товарів ширьжитку. На тротуарах не повинні стояти брудні вантажівки, з яких торгують другосортними товарами. До речі, у мерії Києва, як і райадміністрації, з цим цілком згодні.

«Люди дуже скоро зрозуміють, що вони даремно протестували, — вважає радник з економічних питань Посольства Угорщини в Україні Тамаш Беркі. — Адже до цього центру із великим задоволенням приходять люди різного статусу. Площа позбудеться надлишку транспорту, що стоїть просто на шляху в людей. Усе набуде нового вигляду».

Пан Беркі також вважає: коли перший самоскид вивезе землю з будмайданчика «Либідь-Плази», тоді можна буде говорити про те, що найбільший в Україні інвестиційний проєкт почав працювати: «Це серйозний і краший сигнал для іноземного інвестора про те, що інвестиційний клімат в Україні змінюється».

Яна СТАДІЛЬНА.

ПРОБЛЕМА

Ходити нам не страшно під вітрилами, страшніш залишитись без них

Важко сказати, чому місцеві чиновники із завзятістю, гідною кращого застосування, намагаються ліквідувати балаклавську морську школу для підлітків. Але факт залишається фактом: відбулося вже кілька засідань Господарського суду Севастополя за позовами Балаклавських райдержадміністрацій і райпрокуратури, міського управління земельних ресурсів до спортивно-оздоровчого кооперативу «Морська школа» про розірвання договору про спільну діяльність і звільнення «самовільно зайнятої ділянки землі на набережній Назукіна в Балаклаві».

А як усе гарно починалося!

Ще на початку 90-х корінний балаклавець, потомственный моряк з великим стажем, досвідчений яхтсмен Євгеній Уразов очолив секцію для юних мореплавців при Будинку дитячої творчості в Балаклаві. Проіснувала вона недовго через банальну причину: у відділу народної освіти просто бракувало на це коштів. Та Уразов не збирався здаватися. Щоб утілити в життя свою мрію, він вирішив зареєструвати спортивно-оздоровчий кооператив. У «Морську школу» потягнулися хлопчики і дівчатка, і не лише з благополучних родин. Євгеній Миколайович на власні кошти, за допомогою однодумців створював своє дітище.

Оскільки Уразов, крім витрат на школу, за можливості виділяв кошти і для рішення балаклавських проблем, його підтримували і райрада, і районна держадміністрація. Свої відносини вони закріпили договором № 88 від 20 квітня 2001 року «Про спільне використання ділянки набережної Назукіна». На той час вже був проєкт пірса з будинком чергово-вахтової служби на набережній, на будівництві яких райдержадміністрація ще раніше дала Уразову офіційне добро. І робота закипіла.

За кілька місяців було побудовано невеликий причал і дерев'яний будиночок, стилізований під корму вітрильника, на шоглі якого здійнявся прапор «Морської школи». Заспокоїлися балаклавці, котрі думали, що нове будівництво народить черговий шинок. Невеликий причал став улюбленим місцем молодят.

Саме тут відбувалися й фестивалі «Гавань творчості», «Балаклавські канікули», «Листригоні», що збирали творчі сили не тільки Севастополя, України, а й країн СНД і далекого зарубіжжя.

Але головне, звичайно, зростання майстерності юних яхтсменів. Учасників щорічної міжнародної регати «Кайра», швартуючись біля причалу «Морської школи», дивувалися вмінною хлопців заводити швартови, вправно керувати вітрилами, упевнено триматися на воді. У судновому журналі школи є захоплені записи кількома мовами світу.

Дивувалися не лише маститі яхтсмени. Дивувалися вчителі — успішність у загальноосвітній школі в курсантів стала набагато краще! Дивувалися батьки — їхні чада дисциплінованіші, забули підвали і підворіття. Улюбленим місцем багатьох хлопчиків і дівчаток Балаклави стала набережна з затишним будиночком і яхтами класу «Кадет». Радувалися працівники інспекції у справах неповнолітніх — в них зменшилося роботи.

А як пишалася Балаклава першими досягненнями своїх юних яхтсменів, що на міжнародній вітрильній регаті на Кубок рибалки (2002 р.) ввійшли до десятки найсильніших!

«Невипадковість» своєї перемоги вихованці «Морської школи» доводили ще не раз, беручи участь у регатах різного рівня, незмінно завойовуючи призові місця, демонструючи дедалі більшу майстерність і уміння ходити під вітрилами.

Але... недовго музика грала

Можна тільки здогадуватися, що спонукало місцевих посадовців подати позов, щоб розірвати договір із СОК «Морська школа» за формальною ознакою: для його причалу не було офіційно виділено землю. А вона, звісно, дуже подорожчала, особливо останнім часом, і на березі самого синього. Звичайно, вигідніше віддати шматок морського берега під ресторан, шикарний готель, що там ще дає неймовірні доходи?

З тугою дивляться хлопці на яхти і вітрильники, що проходять повз їхню пристань. Невже їм, котрі живуть на березі найунікальнішої не тільки в Україні бухти, гавані знаменитих Листригонів, доведеться опановувати секрети морської справи далеко за межами Балаклави?

Депутати райради на їхньому боці. Але немає того заповітного рішення міськради про виділення їм клаптика набережної у розмірі 0,007 га, хоча відповідні документи в міськраду (попереднього скликання. — Авт.) відправлено.

Уся надія на депутатів

Не беруся заперечувати правомірність рішення судових інстанцій про демонтаж причалу з будівлею СОК «Морська школа» — це справа фахівців. Упевнена лише в тому, що балаклавські хлопці мають право на місце під сонцем на березі їхнього рідного Чорного моря, і саме в Балаклаві. Тим паче що є ентузіасты, готові за свої кошти учити їх морській справі, «не завдяки, а всупереч».

А от тренери і директор СОК «Морська школа» Євгеній Уразов (більше моряк, аніж бізнесмен), і батьки, і юні яхтсмени Балаклави вірять у справедливість і не збираються здаватися, хоча їм навіть альтернативи не пропонують. На останнє рішення Господарського суду Севастополя 31 жовтня відправлено касаційну скаргу у Вищий Господарський суд України. А ще вони дуже сподіваються на депутатів міськради нинішнього скликання, які можуть втрутитися в ситуацію і прийняти відповідне рішення на користь школи юних яхтсменів. Якшо, звичайно, визнають за необхідне зберегти в Балаклаві БЕЗПЛАТНУ секцію вітрильного спорту для підлітків, на основі якої місцеві ентузіасты мріють створити базу олімпійського резерву.

А поки дитячі швертботи зберігаються на суші і не можуть вийти в море...

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.
На знімках: балаклавські юніори на вітрильній регаті на Кубок рибалки.

Французький стиль передсвяткового Парижа

Що таке Париж у переддень Різдва, найкраще відчуті ввечері. Вмикається вся святкова ілюмінація, після чого і парижани, й гості міста розуміють: Париж — це свято, яке завжди з тобою. Розпочинають передріздвяну вечірню мандрівку рекомендується з Ейфелевої вежі, і не лише з висоти пташиного польоту помилуватися осяяним вогнями містом (ліфти працюють до глибокої ночі), а й зблизька подивитися на саму вежу — цими днями символ Парижа кожні перші 10 хвилин нової години стає схожий на величезний феєрверк!
(Закінчення на 6-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Він мріяв про школу, живучи... у комп'ютерних клубах

ДОЛІ

У своїй п'ятнадцять вихованець Полтавської школи-інтернату Артур Хобот сповна отримав життєвих уроків: ніколи не бачив батька, невірявся закордонами з матір'ю, а згодом втратив її. Пошишений напризволяще, три роки бомжував у місті, і його домівок стали комп'ютерні клуби: тут він днював і ночував, мріючи про школу й страшенно боячись інтернату...

Уроки дитинства

Історію свого народження він знає зі слів покійної матері. Майже двадцять років тому вона приїхала до Полтави з Лебедина здобувати вищу освіту. Шкільна медалька з відзнакою закінчила місцевий інженерно-будівельний інститут і... народила сина від одруженого чоловіка. Спочатку батько хоч якось допомагав другій сім'ї, і згодом обличчя їх зовсім. Жінка стала їздити до Туреччини за товаром, беручи з собою і чотирирічного сина. Одного разу там і залишилася: багатий турок зняв їм номер у готелі. Мати працювала ночами й додому поверталася під ранок дедалі частіше п'яною. Так тривало майже чотири роки: Артур пішов у перший клас і опановував шкільну науку турецькою мовою. Потім у матері виникли серйозні неприємності і вона опинилася на вулиці без документів і засобів до існуван-

Уроки вулиці

Повернувшись в маленькій дерев'яний бабусин будинок, де з меблів були лише ліжка, на якому втрьох і спали, плитка та дерев'яний ящик, що слугував і обіднім, і письмовим столом.

— У Лебедині я пішов у п'ятий клас, — розповідає Артур. — Мама пила дедалі більше й одного разу, після розмови з міліціонером, сказала мені, що тут нам більше залишатися не можна. І ми поїхали до моєї хрещеної в Полтаву...

Людила, так звали матір, збирала пляшки, але грошей не вистачало. Переїхала до знайомого, в якого постійно збирались якісь непевні люди: пили, лихословили, билися. Артур хотів до школи, та мати сказала, що піде наступного року. У хлопця з'явилось безліч вільного часу.

Тиняючися містом, забрів якось до комп'ютерного клубу. За іграми час спливав швидко, і коли інші діти йшли по домівках, йому поспішати було нікуди. Хоча й нудьгувати теж не доводилося, бо мав таких само бездоглядних друзів. Швидко опанував комп'ютер, познайомився з адміністраторами, які теж заприїмляли розторопного хлопчика і почали його використовувати. Наприклад, приборати приміщення, пом'якшити диски, зібрати вночі комусь з пивом... Став своїм і тут, і в інших клубах. Коли сил вже геть не було, йшов до підсобки, спав кілька годин і знову повертався до залу, де гра тривала практично цілодобово — це схоже було на наркотичне сп'яніння. Якось, пригадує Артур, грав практично без перерв вісімнадцять годин поспіль! Так тривало цілих три роки!

— Може, і не повірите, але, сидючи перед монітором, я мріяв про... школу...

Та минуло одне перше вересня. Друге. Третє... До школи його ніхто так і не повів... А з комп'ютерним клубом немов зріднівся. Тут заприятелював і з Святославом Маслаком — таким само завзятим гравцем, як і сам.

Уроки людяності

Батьки Святослава — Віра та Сергій, — на собі пізнавши уроки сучасної ринкової економіки, днювали й ночували у власному бізнесі (тримали кав'ярню), бо треба було якось виживати. І діти нерідко залишалися самі. Якось повернувшись після опівночі, не застали сина вдома. Кинулися шукати. Друзі-приятелі розповіли, що бачили його в комп'ютерному клубі... Через два місяці все повторилося. А згодом — ще. Родинне табу на захоплення, а швидше хворобу, 11-річного сина нічого не дало... Одного разу в гості до Святослава прийшов Артур, щоб з'ясувати, чому той «випав» з компанії. Засиділися. Вирішили, що незваний гість заночує.

Коли хлопчик роздягнувся, господиня мало не втратила свідомість. Бо все його тіло, від пальців ніг до самої шиї, було вкрите коростою. Аптекарка попередила, що така хвороба лікується щонайменше тиждень... Так і почали жити всі разом. Не обговорюючи що проблему, хоча проблем з Артуром справді було багато. Не маючи жодних документів, він нікому не був потрібний. Крім... нової сім'ї.

(Закінчення на 8-й стор.).

«Жодна здорова культура не виросла біля державної цицьки!»

КЛУБ ЗНАМЕНИТОСТЕЙ

38-річний київський художник Сергій Поярков настільки популярний, що дехто аж замислюється, мовляв, чи сумісні талант і мода? Залишимо це запитання, глянемо на справу просто: художник затребуваний — і слава Богу! Його картини прикрашають обкладинки видань різних країн, його альбом «Баланс протиріч» з успіхом розійшовся в США, а в Україні він готує вже друге видання своєї книжки «Бездоганна Недосконалість». Він довільний член журі конкурсу Л. Рона Габбарда «Люстратори майбутнього». Поярков — оптиміст, він просто не чує запитань про занепад культури! Втім, реалії бачити добре. Багато хто пам'ятає його календар «Мапа нашої України-2002». Смішна «мапа»: замість Лос-Анджелеса — «Майданчик возз'єднання Тайсона з Лазаренком», замість Москви — Старообратськ, а ще там є дамба від Тамані до Керчі, вона називається «Лужковська смердюча стежина закладного братерства». Це намальовано за два роки до Тузли! Нині Поярков готує «Мапу нашої України-2004». А ми вирішили поговорити з ним. Він почав перший:

— Художник або письменник — це в чистому вигляді дармоїд! А от уже журналіст не дармоїд.

— Я дармоїд, бо про художника пишу!

— Нічого, завтра напишеш про хліб, цеглу, ліки тощо, без чого жити не можна. А без картин, книг і без музики, особливо симфонічної, жити можна. Запросто! Тут усе вирішує природний відбір. Бо вузька спина українського Болівара: він може вивести десять художників, десять письменників, трьох композиторів — і все. І якщо раптом у нас випустять тисячу балерин, то танцюватимуть п'ятеро, а іншим доведеться укладати асфальт.

— А якщо справжніх балерин буде шість, а не п'ять? Шостій доведеться коткувати асфальт?

— Ну добре, я хороший, я згоден навіть на вісім! Але коли мені кажуть, що я жорстокий, відповідаю: «Як саме життя!» А життя жорстоке так само, як і справедливе, і природний відбір визначає, скільки злиднених країні треба балерин. Ну чому в нас художників удесятеро більше, ніж у Швейцарії, а покупців мистецтва в десять разів менше?

— Менше в нас не тих, хто купує, а тих, хто розуміє. Тому й купувати нікому.

— Ні, «розуміючих» якраз занадто багато. Найперші у світі за розмовами «про духовність» — це араби. Сидять на нафті й про духовність ведуть балачки. На другому місці негри з Гарлема, на третьому — росіяни, а на почесному четвертому місці — ми!

— По-твоєму, художнику все одно, в якій країні жити, навіть у бідній і невилній?

— Професіонал виживе в будь-якій системі. Така от він скотинка. А свобода — це свобода виграти і свобода програти. Є навички, є звязність — скористайся волею виграти. Але якщо художник чекає допомоги і нічого не робить — вибач!..

— А якщо він — мімоза, талановитий, але непровивний?

— Я не бачив злиднених професіоналів. Їх не буває. Якщо ти гіперпрофесіонал, можеш бути хоч сто разів мімозою, не голодуватимеш, будеш затребуваний.

— А Ван Гог?

— Шикарний приклад! Його полюбують усі наші злиднені художники, мовляв, Ван Гог бід-

ний, як ми! Але Ван Гог міг собі дозволити жити бідним художником, тому що в нього був спонсор, його брат Тео. Отож, мене, успішного художника, з неспішними рідними єдине: я не маю багатого брата. Я сам собі багатий брат! А люди, виховані творчими спілками (письменників, художників, композиторів) мис-

лять інакше. Але спілки створювали для обслуговування радянської влади і нічого іншого не вміли. Влада їм платила за сервіс, а не за мистецтво. Голлівуд настільки успішний — тому що його ніколи не підтримувала держава. І Тараса Шевченка не підтримувала. Взагалі, єдиний, хто знає, що таке культура і кого в ній підтримувати — це приватний спонсор. Щоб він віддав зроблені гроші на книгу чи картину, його потрібно захопити ідеєю. Так чинили всі художники і письменники. І жодна цілком здорова культура світу не виросла на державній цицьці! Отже — спонсор, іншого шляху немає!

— Але закону про спонсорство-меценатство в нас нема, спонсором бути невідгодно.

— Та ну! Мені дають гроші не тому, що «вигідно», а тому, що цікаво. Я приходжу до людини, котра ці гроші заробила, і тепер її справа — відповідати «ні!», тому що в неї просять щодня! І якщо я запалою його своєю ідеєю, і він відповість «так!», виходить, я такий само художник, як 95 відсотків тих, що висять у музеях, вони ж бо всі чинили саме так.

— Однак, спонсорів у нас вочевидь менше, ніж художників.

— Ніщо на світі не розподілено так справедливо, як успіх і гроші: бракує всім! Не можна несправедливо заробити гроші чи успіх, це матерія, що відразу витікає з рук недостойних. Гроші є у тих,

хто їх заслуговує. І можна прийти і взяти тільки своє.

— Це ти про Україну кажеш?

— Так-так-так. І стверджую: в Україні практично немає людей, які хочуть заробляти гроші. Але всі хочуть їх мати! Багато хто звично чекає грошей від держави. Але не можна, злочинно «давати» гроші художнику чи письменнику, тому що це дуже прибуткові професії, якщо ти, звичайно, професіонал. А гроші треба давати в дитбудинки на кашу — її там бракує.

— Побратими тебе не зрозуміють.

— Знаєш, мене раз на рік запрошують до США, розповідати американським художникам, як стати успішним. І ще є моя книга, про яку в США пишуть: «Книга, надрукована в Україні, є зразком художнього альбому як об'єкта прекрасного!» Це там-то, на американському ринку, українську книгу визнано конкурентним інтелектуальним продуктом. Але в нас це оцінять і зрозуміють Іван Малкович чи Андрій Курков, а не наші спілки професійних жебраків. Художник — той, хто може вижити за рахунок своєї творчості. А якщо він гордо очленоспілювався, а родину прогудувати не може, нехай змінить фах!

— З такими думками — як ти жив за радянської влади?

— Шикарно! Я крутився, прашовав на чотирі журнали, одну газету і два видавництва, заробляв тисячу на місяць. Думав, це я такий розумний, але, потрапивши до США, зрозумів: там усі такі. А нині живу ще краще. Я не один такий, багато хто заробив грошей і набули досвіду за кордоном, повернулися, і тепер це наша країна.

— Ти гордий, не любиш наші «творчі спілки», але якщо уваяти собі таку собі спілку художників для душі — знайшлося хоча б 15 осіб?

— Та більше б знайшлося! Нормальний професіонал завжди знайде, у кого можна повчитися. Мені є чому вчитися в Олега Пінчука. От Слава Брейш — я перед ним знімаю капелюха, і Женька Ржанов, і Слава Єрко, геніальний ілюстратор світового рівня, я кращого не знаю. Є кого назвати в нас. Але їх об'єктивно завжди замало.

— Повторюся: спонсорів ще менше, і не тільки тому, що вони не мають грошей, вони не мають смаку.

— Усе змінюється. У мене тут велика клієнтура, і той образ «нового українця» — дебіла з розтопиреними пальцями — він давно в минулому. Мій клієнт зазвичай людина, обтяжена вищою освітою і ученим ступенем, він читає книжки, він заробив гроші головою, а не завдяки номенклатурному дялку. Так, є й такі, але їх дедалі менше, вони нині гроші втрачають. За останні роки п'ять відбувся великий перерозподіл грошей. Адже тут теж свій природний відбір: когось конкуренти застрелили, когось dokonали законодавчі маразми, залишилися відсотків десять із тих, хто починав сколочувати капітал наприкінці перебудови. Куди-куди, а на що вершину можна потрапити лише по праву. Що мене ріднить із цими людьми, так це здорове розуміння ситуації.

— Ситуація або тобі подобається, або ти просто мирися з нею?

— Художник може мінімізувати ступінь своєї несвободи. Я свідомо заробляю менше, зате мало залежу від обставин. Продати роботу не проблема. Телефонують із солідної фірми: є ідея, ви її виконаєте, ми платимо. Я кажу: є люди, що це зроблять дешевше, а я не працюю на замовлення і роблю лише те, що вважаю за потрібне. Я маю фінансову можливість відмовитися від їхніх грошей.

— Як ти знайшов цю можливість?

— Я отримав грін-кард від США за екстраординарні здібності в галузі мистецтва. Тому, якщо пацан із розчепреними пальцями скаже: намайой мені отут троянду, хрест і серце, я чомно відповім: йди до тих, хто називає себе неко-

мерційними художниками. Вони намалюють те, що тобі потрібно. Бо в нас некомерційними називають себе ті, хто і хотів би щось продати, а не виходить. А зробити краще — лінується. А оголосити себе некомерційним художником — виправдання цим ліношам.

— Ван Гог за життя не платили, але ледачим він не був!

— Правильно, він готовий був здохнути заради мистецтва! А хто не готовий був здохнути, а лишень тріпався про це, так ми про них нічого й не знаємо! Хочеш жити як Ван Гог — працюй стільки, скільки він, і не патакай на тих, хто чогось досяг. А то чомусь усі хочуть бути славними, як Ван Гог, а жити багато, як Пікассо! Але до Пікассо приходив дилер і казав: «Пабло, до ранку треба розписати тридцять тарілок!» І Пабло розписував. Він був «комерційним» — і не соромився цього.

Так, було, успіх спізнався до художника, але 90 відсотків за життя досягли успіху. А в нас дуже

полюбують поєднувати талант із бідністю. Але назви великих бідних художників — вистачить пальців однієї руки, щоб їх порахувати! Інші були багаті, це норма!

Чи ще улюблена наша тема: натхнення. А це лише професіоналізм. Гарний сторожовий собака кусається 24 години на добу, а не коли приходить натхнення.

— Все-таки є різниці — бути художником у багатій чи бідній країні?

— Мені в Нью-Йорку добре, і в Лос-Анджелесі шикарно, у Москві класно, і тут чудово. Я американський платник податків: живу і там, і тут, але в Україні я, так би мовити, нерезидент.

— Чому?

— Художник сам у себе працює за наймом, йому легко ухилитися від податків. Але оскільки ці, самі в себе за наймом, — найпродуктивніша частина населення, то їм в усьому світі створюють такі умови, щоб було максимально зручно сплачувати податки. Їх найпростіше сплачувати в США. А Україні мої податки не потрібні, її податкове законодавство — жах. Утім, мені це неважливо.

— Але це важливо для твоїх тутешніх меценатів!

— Тож нехай вони це змінюють, нехай справою займаються, а не суперечками, а то здається, що гарні закони потрібні тільки бабусям у в'язних беретиках, що пікетують Верховну Раду!..

Записав Віталій ЖЕЖЕРА.

Картини з книги Сергія Пояркова «Бездоганна Недосконалість» (Київ, «Юнівест Принт», 2003).

Французький стиль передсвяткового Парижа

(Початок на 5-й стор.).

Різдвяні ялинки — не одна, а відразу кілька — встановлені під вежею. Цього року їх прикрашали не ялинковими прикрасами: святковий настрій роблять за допомогою спеціального освітлення. Червоне, синє, зелене... Кольорова комбінація змінюється щохвилини.

У пізню пору доби черги біля Ейфелевої вежі вже невеликі, й піднятися «до неба» можна за лічені хвилини. А на землю вас опустить запитання чорношкірого гендлера, що вирине з темряви весь обвішаний маленькими сувенірними вежами: таке «намісто» дуже схоже на традиційні африканські прикраси. Утім, він заявляє чистісінькою російською мовою: «Давай-давай, бери земляк!» «Земляк», звісно, сміється. Перший крок зроблено, починається торг. Ціну можна збити щонайменше вдвічі. На запитання, звідки продавець сувенірів знає російську мову, той відповідає: «Тут ходять багато туристів, слухаємо, запам'ятовуємо». На підтвердження цих слів він переходить на іс-

панську, німецьку, а почувши, що співрозмовники з України, впевнено заявляє польською: «Кохам че». Українських туристів тут мало, а якщо і є, то переважно російськомовні.

Зробивши передріздвяний виторг полігло-ту, вирушаємо далі — до Єлисейських Полів, уздовж Сени, метрів 500 у відносній темряві. І тоді ефект від осяяного тисячами вогнів знаменитого на весь світ бульвару передати неможливо. Цього року за різдвяне оздоблення Єлисейських Полів відповідала фірма «Каролі Буке». Кажуть, що довжиною гірлянд, якими облуптане тут кожне дерево, побито навіть рекорд 2000 року. Про все це подбала мерія. А щодо магазинів, готелів, офіційних установ, то тут уже у кого на що вистачає фантазії й коштів. Загальне правило одне: це має бути стильно. Чи то ошатні традиційні ялиночки біля Сенату, чи то червоні, підвішені до стелі в готелях. Усе це називається «французький стиль».

Наталія ФІЛПЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПЛАТНЕ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Зможуть лікуватися вдома

Сашка знайшли на вокзалі у Василькові. Як малюк там опинився, ніхто не знає. А хлопчик не зміг розповісти, бо ще погано розмовляв. Уже пізроку він живе в обласному Будинку дитини в Білій Церкві. На вихованні в цьому закладі сьогодні перебувають 65 дітей віком від кількох місяців до чотирьох років. Це малата, позбавлені батьківського піклування, сироти або ті, чий родичі не можуть їх утримувати.

За словами головного лікаря будинку дитини Тетяни Грибан, серед її підопічних немає практично здорових дітей. Усі з якимись патологіями: фізичними чи психічними. Тут їх виходжують, у буквальному значенні слова ставлять на ноги. Але в дітей часто бувають респіраторні захворювання. Якщо вихованець занедужав, його госпіталізують до лікарні. І не самого, а в супроводі «мами» — працівниці будинку дитини. Малюки всіх жінок, які за ними доглядають (переважно це медичний персонал), називають мамами. Такий супровід — не обов'язковий (в інструкціях не записаний), але головний лікар не відпускає своїх під-

пічних самих. — Це наші діти. І ніхто краще нас за ними не доглядатиме, — каже Тетяна Павлівна. — До того ж у кожного малюка своя історія хвороби, свої особливі потреби, своя дієта. І залишати хвору дитину в чужій для неї обстановці ми не можемо. Але нині нежить, ГРЗ, вуха діти зможуть лікувати вдома, у своєму власному фізіотерапевтичному відділенні. Такий потрібний дитячому будинку подарунок напередодні Дня святого Миколая зробили шефи — колектив «Укрзалізниці». Завдяки їм у білоцерківського Будинку дитини тепер є свої апарати УВЧ, інгалятори, тубус-кварц, електрофорез тощо.

фото Володимира САМОХОЩЬКОГО (Укрінформ).

А також — спортивний зал, де з малюками займатимуться лікувальною фізкультурою. Що й казати, подарунок яскравий, гарний, функціональний. І не останній, як запевнив в. о. заступника генерального директора «Ук-

рзалізниці» Іван Вужинський. **Ольга ВАУЛІНА.** На знімку: керуючий справами «Укрзалізниці» Іван Грушак вручає солодкі подарунки вихованцям обласного Будинку дитини в Білій Церкві.

Із гепатитом розбирається прокуратура

Генеральна прокуратура України за участю працівників Міністерства охорони здоров'я перевірила стан виконання в Житомирі вимог законодавства про охорону життя і здоров'я неповнолітніх у зв'язку зі спалахом у місті захворювання на вірусний гепатит А. Про результати перевірки повідомила начальник відділу нагляду за додержанням законів про права неповнолітніх Генеральної прокуратури України Ірина Кучеріна. Серед причин високої захворюваності на жовтяницю названо незадовільне забезпечення населення міста питною водою гарантованої якості, неналежне виконання органами санітарно-епідеміологічного нагляду покладених на них функцій, відсутність контролю за діяльністю навчальних закладів з боку органів освіти області й міста. В результаті інфекція вразила переважно більшість шкіл: від початку навчального року до лікарень міста з діагнозом вірусний гепатит А потрапило 158 учнів, а найбільше — зі школи №32, де захворіло 28 дітей. Не оминула жовтяниця й окремі дошкільні заклади — захворіло 14 вихованців дитсадків. На нараді намічено заходи, спрямовані на усунення порушень, що призвели до спалаху інфекційної хвороби.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Спеціальність «сімейний лікар» отримали 10 джанкойських медиків. Після закінчення спеціальних кваліфікаційних курсів вони вже почали практикувати у новому статусі. З нового року і в решті районів півострова заплановано відкрити мережу сімейних амбулаторій. Міністерство охорони здоров'я півострова спільно з факультетом післядипломної освіти Кримського медуніверситету взяли зобов'язання протягом двох років підготувати 250 сімейних лікарів.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Лікарська амбулаторія сімейного типу відкрилася в селі Любимівка Каховського району Херсонщини. Заклад розмістився під одним дахом з аптекою. Частину коштів на перебудову виділили з місцевого бюджету, частину — надали благодійники. Серед них — господарство «Любимівське», підприємство «Техтранссервіс», приватні підприємці. Шедрий подарунок — спецавтомобіль передала сімейній амбулаторії Каховська районна лікарня. До послуг сільських мешканців — маніпуляційний, дитячий, акушерський кабінети, денний стаціонар на чотири ліжка.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

У селищі Клесів Сарненського району, яке зачепило чорнобильське лихо, стала до ладу нова лікарня, зведена за чорнобильські

ТЕРМОМЕТР

кошти. Тут є поліклініка на вісімдесят відвідувань за зміну, денний стаціонар на п'ятнадцять місць та лікарня на п'ятдесят ліжок. Кошти на придбання меблів, лікувально-діагностичного та лабораторного обладнання для нової лікарні виділено з районного бюджету та управлінням у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Луганська область — один із шести регіонів України, де з 2004 року працюватиме Програма Глобального фонду боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією. Сьогодні в області зареєстровано 1774 особи з діагнозом ВІЛ-інфекції. Велика частина інфікованих — молоді люди 20—39 років. Фахівці вважають, що сьогодні однією з головних залишається проблема соціальної ізоляції, нездоленості і дискримінації ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Це підтвердили і результати анкетного опитування студентів вузів. 75 % опитаних вважають, що такі хворі є загрозою для суспільства і повинні бути ізольовані. Така само кількість студентів, довідавшись, що їхній друг ВІЛ-інфікований, перестали б з ним спілкуватися. Якщо людина заразилася СНІДом, вона має винувати тільки себе, вважають 65% опитаних.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Травма зі щасливим кінцем

СИТУАЦІЯ

П'ятдесят років тому у Донецьку обласну травматологічну лікарню було доставлено першого пацієнта. Колектив одного із провідних лікувальних закладів вирішив відзначити цю дату проведенням міжнародної науково-практичної конференції «Політравама». Два дні вчені і фахівці з багатьох областей України, а також із Москви, Санкт-Петербурга, Ростова-на-Дону, Мінська, Ташкента, Відня обговорювали теорію і ділилися практичним досвідом. Медики кажуть, що сучасна травма «обважніла»: все частіше зустрічаються комбіновані ушкодження. «Політравма — патологія непередбачувана і важко піддається профілактиці», — каже головний лікар Донецької обласної травматологічної лікарні, доктор медичних наук, професор Воло-

димир Климовицький. Нарівні з дорожньо-транспортними пригодами одним із чинників травматизму на Донбасі є виробничі аварії. У вугільній галузі частота травмування зі смертельними наслідками в сім разів вища, ніж в інших галузях, відзначалося на конференції. За останні десять років кількість шахтарів, які щоденно травмуються, зменшилася зі 120 до 52 осіб, але ймовірно отримати смертельну травму зросла у 2,4 рази. За роки свого існування обласна травматологічна лікарня стала великим науково-методичним центром: на її базі створено Донецький НДІ травматології і ортопедії Донецького державного медуніверситету. Таке поєднання науки і практики виявилось надзвичайно корисним: нові технології лікування одразу втілюють в життя.

Щороку заклад приймає майже сім тисяч пацієнтів, із них півтори тисячі — діти. Тут виконується шість тисяч операцій на рік, а через шолобовий травмпункт проходять 20 тисяч потерпілих. Кілька років тому після землетрусу в Індії донецькі травматологи консультували своїх іноземних колег через Інтернет. — За рівнем надання медичної допомоги наші фахівці не менш кваліфіковані, ніж їхні колеги за кордоном, — переконаний заступник голови обласної держадміністрації Віталій Лобас. — Але відчизняні медичні заклади відчували нестачу фінансів, зокрема і для придбання медикаментів. Віднедавна ми тісно співпрацюємо із Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві. За кошти фонду лікуємо потерпілих, і це істотна допомога. Будівля, де розташована об-

ласна травматологія, є пам'ятником архітектури, і нещодавній зовнішній ремонт повернув лікарні пристойний вигляд. А центральний двір прикрасив пам'ятник одужалому пацієнтові. Ці стіни пам'ятають чимало історій зі щасливим кінцем. Одна із них рік тому обійшла всі газети: 18-річний львів'янин, котра отримала складну травму під час авіашоу у Сквилові, допоміг донецький хірург Григорій Лобанов. Дівчину, якій пророкували нерухомість до кінця життя, спеєрейсом доставили до шахтарської столиці. Після тривалого лікування пацієнтку в бруквальному розумінні поставили на ноги. А закінчилося все, як і належить у гарних мелодрамах, весіллям: дівчина вийшла заміж за нареченого, який виніс її на руках із аеропорту і був із коханою у найскладніші для неї дні.

Ліна КУЩ.

З урахуванням особливих потреб і дітей, і батьків

РЕАБІЛІТАЦІЯ

У Святошинському районі столиці відкрито спеціалізований центр «Пролісок» для дітей, уражених дитячим церебральним паралічем. Батькам малят, які страждають на дитячий церебральний параліч, практично неможливо влаштувати свою дитину в дошкільну установу. Мама хворих дитячих, як правило, змушені відмовлятися від роботи. Новий реабілітаційний центр дає і дітям, і батькам шанс жити повноцінним життям. У «Пролісок» створено всі умови, щоб із 9 до 18 години батьки могли працювати. Крім того, районна адміністрація береється працевлаштувати матусь, які приведуть сюди своїх малят. Ідея відкриття центру для дітей з порушеннями розумового розвитку та опорно-рухового апарата належить главі Святошинської райдержадміністрації Володимирі Мазепі і його заступнику Ірині Курунській, яка

курує питання соціального захисту. І хоча його фінансування не було передбачено місцевим бюджетом, будинок «Проліску» цілком відреставровано і вкомплектовано завдяки спонсорській допомозі. У школі-інтернаті — нові вдосконалені меблі. Столи для занять, приймання їжі, парти і стільці зроблені з урахуванням фізичних особливостей дітей. Адже центр розрахований на сто дітей від 3 до 18 років, які пересуваються на візках. Завдяки компанії ДЦ, котра спонсорувала розробку і виробництво спеціальних меблевих гарнітурів, діти з особливими потребами почуватимуться в новій школі комфортно і повноцінно. Директор із зв'язків із громадськістю «ДЦ Україна» Сергій Шаповалов пообіцяв на відкритті цієї реабілітаційної установи, що компанія піклуватиметься про дітей-інвалідів не тільки у свята. На знімку: голова Київської міськдержадміністрації Олександр Омельченко під час відкриття реабілітаційного центру «Пролісок» для дітей, хворих на дитячий церебральний параліч.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу № 32/163Б про банкрутство КП «Комунальник» м. Горлівка (84601, м. Горлівка Донецької області, вул. Леніна, 21, Код ЄДРПОУ 25758962, р/р 26006980909 у Горлівській філії УСБ). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ригованова Р. О., ліцензія № 249559. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення. Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу № 5/217Б про банкрутство ВАТ «Горлівське автотранспортне підприємство 11456» (84634, вул. Інтернаціональна, 85, м. Горлівка Донецької обл., р/р 26006301550518 у філії ЦМВ «ПромінвестБанк» в м. Горлівка, код 334464, ЄДРПОУ 03119931). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ригованова Р. О., ліцензія № 249559. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення. Постановою Господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зігіна, 1) від 09.10.2003 р. по справі № 8/350 Мале державне підприємство «Технічний інформаційний сервіс» (м. Кременчук, вул. Першотравнева, 33; код ЄДРПОУ 01270575, р/рахунок № 26009901370359, МФО 331144 у відділенні ПІБ м. Кременчук) визнано банкрутом та розпочата ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Болтіка Сергія Михайловича (ліцензія № 047588 від 25.06.2001 року; 36009, м. Полтава, вул. Ст. Кондратенко, 6; тел. 56-98-75). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення. Господарським судом Житомирської області (10014, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) постановою від 02 грудня 2003 року по справі № 7/182»Б» визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Арктур» (адреса: 10014, м. Житомир, проспект Миру, 52, рахунок 26004301171214 в філії «Житомирське Центральне відділення Промінвестбанку», МФО 311056, код ЄДРПОУ 13580157). Господарським судом Львівської області (вул. Личаківська, 81, м. Львів, 79010) порушено справу № 6/314-7/122 про банкрутство ПАФ «Ширець» (м. Ширець, Пустомитівський р-н, Львівська обл., 81100, р/р 2600930 в Ошадбанку № 6381 м. Пустомити, МФО 325021, ЗКПО 00857551). Розпорядником майна призначено Коляда В. І. (ліцензія № 000489 від 13.04.01 р., який проживає за адресою: пр. Червоної Калини, 51/51, м. Львів, 79070). Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 (тридцяти) днів з дня публікації оголошення. ТОВ «Укragроекспорт», ЗКПО 31452407, зареєстроване Печерською районною у місті Києві державною адміністрацією 08 травня 2001 року за № 28619, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців від дня оголошення за адресою: 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, буд. 38-Б, к. 8. Тел.: 238-66-76. Товариство з обмеженою відповідальністю «Український центр вивчення громадської (суспільної) думки» м. Київ, вул. Павлівська, 29, к. 7, зареєстроване Радянською РДА м. Києва 16.05.2000 р. за № 12671, ідентифікаційний код 30929952 повідомляє про свою переєстрацію у зв'язку із зміною назви на ТОВ «Авіатех». Товариство з обмеженою відповідальністю «ТіДжиМузик. ком» м. Київ, вул. Павлівська, 29, кім. 8, зареєстроване Радянською РДА м. Києва 14.04.2000 р. за № 12593, ідентифікаційний код 30929203 повідомляє про свою переєстрацію у зв'язку із зміною назви на ТОВ «Технокомплект». Постановою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 10.12.2003 р. у справі № 19/143 в порядку ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Промислово-торгвельна компанія «НІЛЕНА» (04205, м. Київ, проспект Оболонський, 26, рах. 26007001784001 в АТ «Укрінбанк», м. Київ, МФО 300142, код ЄДРПОУ 22937428) і розпочато ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бондаря Андрія Васильовича, ліцензія АА 315426 від 15.07.2002 р. Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з моменту виходу оголошення за адресою: 03110, м. Київ-110, абонентна скринька, № 14, т/ф 249-68-95. Господарським судом Волинської області (43010, м. Луцьк, проспект Волі, 54-а) порушено справу № 1/147-Б про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Ківерці ДОК» (45200, м. Ківерці, вул. Шевченка, 20, р/р 2600230016868 в Волинській обласній філії АКБ Соцрозвитку «Укрсоцбанк», МФО 303019, ЄДРПОУ 05496268). Розпорядником майна боржника призначено Черепа Олександра Олексійовича (ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції від 22.07.2003 року АА № 520158, який знаходиться за адресою: м. Луцьк, проспект Грушевського, 30/161), тел. (0332) 776-359. Заяви кредиторів приймаються в місячний термін від дня публікації оголошення. МПП «Алко-Груп», код 30153226, зареєстроване Московською райдержадміністрацією м. Києва 09.03.1999 року за адресою: м. Київ, вул. Козацька, 120/4, повідомляє, що Ухвалою Господарського суду м. Києва № 24/805-6 від 16 грудня 2003 р. порушено справу про банкрутство. Розпорядником майна призначено Тищенко Н. П. (ліцензія № 419210 серія АА видана Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України 07.10.2002 р.) Претензії кредиторів приймаються протягом 1-го місяця. Постановою Господарського суду Полтавської області (м. Полтава, вул. Зігіна, 1) по справі № 8/570 від 27.07.2003 р. Державну Галесинську біологічну фабрику (код 00482996, вул. Жовтнева, 98, смт. Нова Галещина, Козельщинського р-ну, Полтавської обл., р/р № 26000505 в Кременчуцькій філії АПІБ «Аваль», МФО 331638) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатор — Чорнокондратенко Інєса Петрівна т.(0536) 77-67-88. Господарський суд Київської області (01033, м. Київ-33, вул. Жилианська, 58-6) порушив справу № 362/146-03 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Ківіттехоптторг» (08623, Київська обл., Васильківський р-н, смт. Калинівка, вул. Індустріальна, 5, р/р 2600000110091; 2600500110096; 26000001100962 в АКБ «Правекс-банк» м. Київ, МФО 321983, код ЄДРПОУ 19425995). Розпорядником майна призначено Герасименка Валерія Васильовича (ліцензія № 520151 від 01.07.2003 р.), м. Київ, вул. Татарська, 36/5, кв. 50, тел. 8-050-685-45-42. Заяви кредиторів про грошові вимоги до боржника, а також документи, що їх підтверджують, приймаються протягом 30 днів з дати публікації даного оголошення. Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 25/101 від 26 листопада 2003 року про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Імекс» (71600, Запорізька область, м. Василівка, вул. Московська, 51, код ЄДРПОУ 05468216, р/р 26002430116001 в АПІБ «Аваль», МФО 313827). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Верещака М. Г., ліцензія АА № 669674 від 04.09.2003 р. (69002, м. Запоріжжя, вул. Костянтина Великого, 16/16, тел. (0612) 69-29-63). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Від ведучої

Нинішня сторінка — остання в цьому сезоні. Протягом року в «Далі буде» ми показували вам «Світ» і ставили «Крапки», розповідали про «Ідеї» та «Парадокси», давали «Життєві уроки» й шукали «Перли». Сьогодні до наших оптимістично-перспективних сюжетів додамо дрібку святкового настрою і назовемо усю цю суміш — «Коктейль».

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Василія ФЛЮРКА.

НОВИНКА

Перша маленька

Національний банк України випустив нову пам'ятну монету «Саламандра». З неї починається нова серія «Найменші монети світу». Монета присвячена єдиному виду роду саламандр в Україні — саламандрі плямистій, котра поширена в горах. Монета виготовлена із золота, її вага — майже 1,2 грама. Номінал нової «Саламандри» — 2 гривні, а тираж — 10 тисяч примірників.

ВИПАДОК

Приємність без сенсації

Я спостерігала, як гамірно й весело бавилася дівтора на дитячому майданчику у столичному парку імені Тараса Шевченка. Раптом за спиною почула: «Маленький, не йди туди, забруднишся». Я озирнулася і побачила те, що ви бачите на знімку. Дівчина розмовляла зі своїм гарненьким песиком. Мабуть, нічого сенсаційного, але так приємно стало від отого дбайливого шебетання!

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Так назвали Марію Вілінську, відому більше як Марко Вовчок, 170 літ з дня народження якої щойно минуло.

Моцарт любовних історій — добре сказано. У Марію були закохані найзнаменитіші мужчини другої половини XIX століття: Шевченко, Куліш, Тургенев, Добролюбов, Герцен, Писарев, Бакунін, Жюль Верн. Навіть Лев Толстой помічений у цій кавалерській компанії. Скільки чудових дурниць наробили через неї ці розумні люди! Куліш кинув дружину й коханку (Лесю Милорадовичівну) й домовився з Марією зустрітись у Берліні. Приїхав — а вона вже з Тургенєвим. Тургенєв сказав: «Шевченко не повіситися, Куліш не застрелиться. Але що ж робити? Він жив Вами і для Вас!» — і поїзв її до Парижа. Його там дуже поважали, але Марію друкували більше! Мало того, в неї закохався Герцен, якому

ХАРАКТЕРИ

вкрай небезпечно було з'являтися на континенті. Та заради Марії він прибув туди з Англії й ледь не втрапив до лап поліції. Водночас покинутий Тургенєв писав Герцену: «Ви ж там стримуйте її від необережних вчинків!» Хоч небережні були вони самі. Писарев, циник і нігіліст, кажуть, втопився саме через неї. Жюль Верн довірив лише їй переклади своїх романів у Росії. Марія розбивала їм серця, але вони сприймали це як нагороду, а не як горе. Один лиш Куліш образився на неї по-чорному, і вона відповіла тим самим: до кінця життя зненавиділа свій псевдонім

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Українформ).

Марко Вовчок, придуманий для неї Кулішем.

Найдивовижніше, що чоловіки різних націй і культур саме завдяки Марії Вілінській всерйоз ставилися до української літератури, навіть росіяни, котрі й чути не хотіли про цю літературу. А у Франції адаптована Етцелем повість Марка Вовчка «Маруся» витримала понад сто перевидань! Між іншим, сама Марія була росіянка (литовсько-білоруського походження), що спричинило деяке недовір'я до неї як до української письменниці. Олена Пчілка писала: «Як це може бути, що перша-ліпша кацапка, зроду не чувши української мови, за два дні перейняла мову й почала писати по-українському, та ще й кра-

ще всіх українських повістярів? Що ж це за мова така, коли всякий чужосторонець возьме й зараз почне писати, та ще й так досконало?»

Втім, чи варто вірити жінкам? Катерина Юнгє, дочка графа Толстого писала про Марію: «Всі чоловіки страчають від неї розум. Що є в ній такого? Зовні проста баба з протинними очима й плоским обличчям, на людях мовчить і відповідає тільки «да» и «нет!»

Ні, мужчини більше варті віри! Зауважмо, що вони захоплювалися спочатку літературою, і лише потім — Марією, а не навпаки. Шевченко, Куліш, Тургенєв були вражені текстами, а саму авторку побачили пізніше.

...Більше про все це можна дізнатися з прецікавої книжки, що її видала Віра Агєєва — «Три долі. Марко Вовчок в українській, російській та французькій літературі» (К., видавництво «Факт» 2002).
Віктор ГРИНЕВИЧ.

ДОЛІ

Він мріяв про школу, живучи... у комп'ютерних клубах

(Початок на 5-й стор.).

На порі стояв серпень, і Артур укотре попросився до школи. «Мама» Віра, яка ставилася до нього, як до сина (а може, навіть і краще), пішла по інстанціях, щоб улаштувати на навчання і відновити «загублену» біографію... Лише директор 38-ї школи уважно вислухав і прийняв хлопчика до шостого, замість дев'ятого, класу, аргументуючи тим, що не зустрічав ще людей, щоб за чужу дитину так просили. На разі відгукнулись і співробітники Київського райвиконкому Полтави. Вони зробили запити в Лебедин, і Артур Анатолійович Хобот став повноправним громадянином, отримавши нове свідоцтво про народження. Вчителі новим учнем не могли нахвалитись — оцінок нижче дев'яти балів він не отримував. Згаяне надолужував швидко.

Майже рік повноцінного життя в сім'ї змінив свідомість дитини, котра ніколи не знала, якого буває справжня родина. Він відчув не лише комфорт, а й відповідальність перед близькими. Зрозумів, чого треба прагнути в житті й чого можна досягти, маючи освіту. Спочатку й слухати не хотів про інтернат, та коли дізнався, що має реальну можливість піти там одразу в дев'ятий клас, а після закінчення діти-сироти мають пільги під час вступу на навчання у вузах, прийняв нелегке для себе рішення — перейти до школи-інтернату. Можливо на такий рішучий крок підштовхнуло й те, що на той час сім'я Маслаків втратила роботу, і він не захотів бути для них додатковим тягарем. Сам пішов до директора, зібрав необхідні документи, все влаштував.

Директор Полтавської школи-інтернату для дітей-сиріт і дітей, котрі залишилися без

батьківського піклування, Алевтина Ключинська також хвалить нового учня:

— Артур вже захищає честь школи на міському турнірі з програмування. Точні науки даються йому легко. Сподіваюся, він отримає направлення на навчання у вузі.

А сам Артур вважає, що його комп'ютерна грамотність — на рівні хорошого системного оператора. Шкода, що в інтернаті лише один комп'ютер на кілька десятків учнів. Утім, у нього тепер чимало й інших цікавих занять.

Уроки на завтра

Дорослі Маслаки, а також їхні діти Святослав та Яринка — найрідніші й найдорожчі для Артура люди. Вони часто провідують його, а на канікулах він гостює в них. До речі, Святослав вже «перехворів» комп'ютером, і тепер у нього нові захоплення. Тож можна сподіватися, що їхня подальша доля складеться благополучно.

Тим часом «комп'ютерна наркоманія» дедалі більше засмоктує дітей. Начальник кримінальної міліції у справах неповнолітніх Октябрського РВВС Полтави Валерій Батирєв, коментуючи ситуацію, зазначив, що нині кожного третього із зниклих дітей знаходять у комп'ютерних клубах. Особливо непокоїть той факт, що під час нічних рейдів там досить часто виявляють людей, котрі мають при собі наркотики. І взагалі, схоже, ця індустрія розваг спрямована лише на живих. Байдуже яким шляхом і якою ціною. Хай навіть дитячими долями і здоров'ям. Наших дітей...

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

ДАЛІ БУДЕ

РЕПЛІКА

Що з чого починається?..

З чого починається театр, класик нас просвітив — з вішалки. На жаль, класик не уточнив, з чого починається культура взагалі...

Київський палац «Україна» заклично саяв шикарними люстрами. Гарно вбрана публіка, здавши шуби до гардероба, в очікуванні концерту фланювала у фойє, демонструючи новітні зразки кравецької майстерності з бутиків. А мене згубна пристрась до нікотину привела до курильної кімнати. Треба відзначити, що в «головному клубі країни» курцям відведено комфортабельні приміщення, що межують із вбиральнями. Власне, вони є складовими цього інтимного закладу. Прошу вибачення за делікатні подробиці, але для подальшої розповіді вони мають значення.

Отже, налаштувавшись на курильний ритуал у чоловічій компанії, я зайшов до туалету і затягся першою порцією диму. Але якийсь сторонній звук приголомшив мене ще до того, як мозок устиг його ідентифікувати. Дзвінкий дівовий сміх коливав густий тютюновий серпанок. Спочатку подумав, що помилився і через не уважність (зі мною трапляється) зайшов до жіночої вбиральні! Подивився навкруг — ні ж бо, багато чоловіків. Але група в центрі кімнати порушувала ставату едноманітність. Серед десятка веселих і, судячи з обривків фраз, інтелектуальних лю-

дей, більшість належала до прекрасної статі.

Поводилися дівчата цілком природно, і я ризикнув з'ясувати ситуацію. Мого запитання про те, чи не бентежить їх що-небудь, вони просто не зрозуміли.

— Але ж це все-таки чоловічий туалет...

— Ну то й що? — відгукнулася одна. — В жіночому наші хлопці також курять, і ви можете туди піти...

— А ми вас бентежимо!? — парировала друга.

— Ні, що ви! — збрехав я, боячись бути обвинуваченим у ретроградстві і чоловічому шовінізмі.

— Ще питання? — підбила підсумок третя.

— Останнє. Якщо не секрет, де навчаєтесь? — від власної нахабності в мене перехопило подих...

— Ми з університету культури! — миролюбно пояснив супутник дівчи, за габаритами — борець-важкоатлет.

Попрощавшись з майбутньою культурною елітою, вийшов до фойє. Курити щось перехотілося. Концерт, заради якого прийшов до «України», після всього якимось не сприйнявся. Відволікали сумні думки. Старіо? Розуміти перестав? А раптом вбиральня — це взагалі осередок нашого життя? Може, з неї починається не лише, за професором Преображенським, розруха, а й культура? Чи вона в ній закінчується?

Антон ДМИТРЕНКО.

Моцарт любовних історій

Марко Вовчок, придуманий для неї Кулішем.

Найдивовижніше, що чоловіки різних націй і культур саме завдяки Марії Вілінській всерйоз ставилися до української літератури, навіть росіяни, котрі й чути не хотіли про цю літературу. А у Франції адаптована Етцелем повість Марка Вовчка «Маруся» витримала понад сто перевидань! Між іншим, сама Марія була росіянка (литовсько-білоруського походження), що спричинило деяке недовір'я до неї як до української письменниці. Олена Пчілка писала: «Як це може бути, що перша-ліпша кацапка, зроду не чувши української мови, за два дні перейняла мову й почала писати по-українському, та ще й кра-

ще всіх українських повістярів? Що ж це за мова така, коли всякий чужосторонець возьме й зараз почне писати, та ще й так досконало?»

Втім, чи варто вірити жінкам? Катерина Юнгє, дочка графа Толстого писала про Марію: «Всі чоловіки страчають від неї розум. Що є в ній такого? Зовні проста баба з протинними очима й плоским обличчям, на людях мовчить і відповідає тільки «да» и «нет!»

Ні, мужчини більше варті віри! Зауважмо, що вони захоплювалися спочатку літературою, і лише потім — Марією, а не навпаки. Шевченко, Куліш, Тургенєв були вражені текстами, а саму авторку побачили пізніше.

...Більше про все це можна дізнатися з прецікавої книжки, що її видала Віра Агєєва — «Три долі. Марко Вовчок в українській, російській та французькій літературі» (К., видавництво «Факт» 2002).
Віктор ГРИНЕВИЧ.

ГОСТІ

Харківські «чорнобривці»

Нещодавно мені випала нагода поспілкуватися з легендою (!) українського денсхолу — групою «Black Pillers», що приїхала до Києва виступити в декількох столичних клубах. Як було зазначено в запрошенні, учасники групи — троє чорношкірих хлопців з Харкова виконують вибухову суміш із сучасних танцювальних реггей, рагга та хіп-хопа. Маючи, на превеликий жаль, небагаті знання про реггей, вирішила таку можливість не втрачати. Заінтригувало мене ось що. По-перше, поговорити з легендою, мабуть, не відмовився ніхто. По-друге, «український денсхол» — можливо, мені вдасться відкрити нову грань української культури? І насамкінець, співучі чорношкірі харківські хлопці — це ж треба, такий дивовижний коктейль!

Організатори вечірок, напевно не навмисно, а бажаючи залучити якнайбільше глядачів і слухачів, «розвели» мене по повній програмі. Принаймні, дещо парадоксальний вигляд мало те, що українській легенді виповнилося лише півтора року (хоча, можливо, це й не показник). Чорношкірі харків'яни — це студенти, які

крапки, зазначу: денсхол, реггей, хіп-хоп — це музичні напрями, в основі яких «чорна музика», такий собі карибський та латиноамериканський стиль. Для нього характерний «рваний ритм» замість едноманітних «бум-бум-бум».

Ось у такій манері й співають «Чорнобривці» (саме так, за словами лідера Стівена Окурту, перекладається назва групи). Але що співають? «Несе Галя воду», «Ти ж мене підманула», «Іхали козакі». Стівен каже: «Ми виконуємо пісні про кохання різними мовами — українською, англійською, нашою народною». Кажуть, що наша мова їм подобається, хоча нею добре не володіють. Саме через це до репертуару групи потрапив український фольклор. Не знаючи слів пісн, хлопцям важко самим писати слова, тож молода група і взялася за народні пісні. Вони і стали «козирною картою» гастролей. Як далі розвиватиметься музична кар'єра «Black Pillers», прогнозувати важко. Принаймні, їхні виступи можна буде побачити ще протягом двох років, поки учасники навчатимуться в Україні.

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.